

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Stier i Helsingø kommune

Beskrivelser af skole- og udflugtsstier
i Helsingø kommune

Stier i Helsingø kommune

Indhold

Forord _____	4
Fortid og nutid _____	7
Oversigtskort _____	10
Kortudsnit 1-20 _____	12
Stibeskrivelser _____	32
Fremtiden _____	53
Litteraturliste _____	54

Hyrdeshøj og Hanekehøj - på dette sted lå tidligere myr høje

Forord

Vidste du, at der i Helsingørskommune

- på nuværende tidspunkt eksisterer ialt 46 registrerede offentlige stier?
- ialt er ca. 45 km stier?
- i perioden 1977-81 »bygges« stier for mellem 3 og 4 mill. kr.?

Vidste du også,

- at mange af stierne går gennem nogle af Danmarks skønneste områder?
- at mange af stierne bringer dig til steder af historisk, biologisk og geologisk interesse?

Har du tænkt på,

- at stier også kan udnyttes til »kondition«-formål?
- at det er betydeligt sundere at køre på cykel end i biler og busser?
- at skolevejen og transporttiden som regel bliver kortere, behageligere og nemmere, når du bruger skolestien?

Med alt dette i tankerne er dette hæfte om stier skrevet og tilrettelagt som en naturhilsen til dig og en invitation til at gå, løbe, cykle ud i naturen og derved lade stierne bringe dig

i skole,

til din arbejdsplads,

på besøg hos familie og venner,

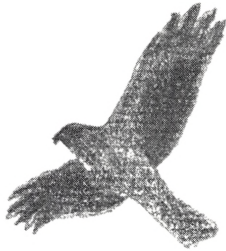
på indkøbstur,

- eller blot et stykke af vejen til det alt sammen.

Forhåbentlig vil du også være med til at udnytte naturen - og stierne, men samtidig værne og tage hensyn ved at

- undlade knallertkørsel og
- hvis du er cyklende - da at vise hensyn til gående.

Ikke alle stier er lige velafmærkede og ikke alle er lige nemme at færdes på.

Men vi håber, at vi snarest muligt må kunne forbedre mangler og få en ensartet afmærkning f.eks. som den Frederiksborg amtskommune anvender.

Vi håber naturligvis også, at du har forståelse for, at en sti ikke nødvendigvis skal være asfalteret for at kunne bruges.

Stierne er nummereret i lighed med den offentlige stifortegnelse. Beskrivelserne starter i det nordlige og fortsætter mod syd og øst.

Vi ved, at der ud over de her nævnte stier eksisterer en række private gangstier, hvor offentlig færdsel er tilladt.

Vi har dog - bortset fra dele af to amtskommunale stier, den private gangsti til »Udsigten« samt »Oldtidsvejen« (begge i området ved Tibirke Bakker) - alene beskrevet de stiforbindelser, der er officielt registreret i den kommunale stifortegnelse.

Vi har delt stierne op i to grupper:

»Røde stier« = Egentlige skolestiforbindelser

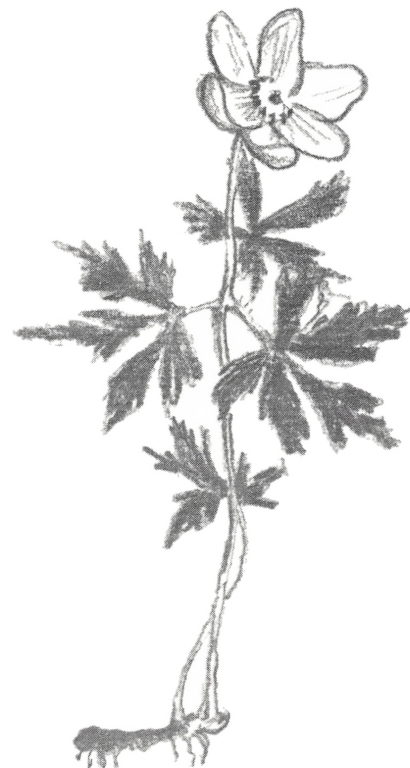
»Grønne stier« = Natur- og forbindelsesstier

Samtlige 20 kortsider udgør som helhed Helsingørskommune.

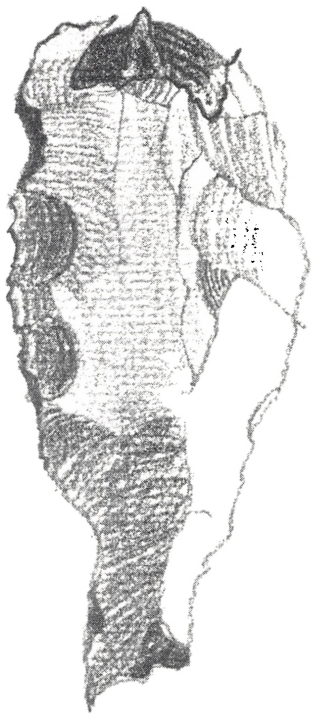
Så du kan altså også bruge hæftet til andre formål end »stiture«.

Vi har bestræbt os på at gøre teksten så kortfattet som muligt. Den enkelte stibeskrivelse skal derfor betragtes som stikord til at komme videre på og ikke som en fyldestgørende historisk, biologisk eller geografisk redegørelse.

Hvis du får brug for det, svarer en tændstiklængde på kortet til ca. 1 km i naturen.

*Hvid anemone
(anemone nemorosa)*

*Flækkeba med
forstening foroven.
Markfund, Ramløse*

Et kompas, en kikkert, et kamera og en notesblok er sikkert gode redskaber at have ved hånden, når du begiver dig ud på en stitur.

Vi håber, dette første spæde forsøg på en introduktion til stierne i Helsingørskommune, må kunne følges op med nye udgaver, når ændringer eller nye stiforbindelser gør det påkrævet.

Hvis du har gode ideer eller kritik til stierne (eller stihæftet) så ring eller skriv til
Kulturel forvaltning,
Rådhuset, Helsingørskommune
tlf. 294800, lokal 242.

Og til sidst:

Du kan altså bruge stihæftet

- på en »familietur«
- på en »skoleekskursion«
- på en »kammerattur« eller
når du har lyst til at tage dig en tur helt alene.

Vi håber, du må bruge og få glæde af at bruge stierne og derigennem være med til at skabe baggrund for oprettelse af nye stier.

God fornøjelse på forhåbentlig mange »stiture«.

Helsingørskommune i dec. 1977

Børge Jensen
formand for skolekommissionen

Mary Larsen
formand for kulturudvalget

Finn Lindhard
skoledirektor

Fortid og nutid

Helsinge Kommune rummer enestående naturoplevelser. Vi kan takke frem-synede mennesker for, at vi i dag kan opleve vort gamle kulturlandskab med de mange oldtidsminder, fordi de er fredede i tide.

Kattegat mod nord, Gribskov mod øst og syd, Arresø mod vest er de ydre rammer for et forskelligartet og særpræget landskab: Lyngbakkerne Heatherhill ved Rågeleje, Troldeeskoven i Tisvildeleje, Tibirke Bakker med lyng, enebær- og gyvelbuske, Ellemosen med oldtidsvejen, sommerhuslandskaberne på Sandet og Asserbo Plantage, Ryengen med røskoven, samt strandengene og bakkeformationerne ved Bakkeland og Dalenborg ved Arresø.

Gribskov - Danmarks næststørste skov - har følgeskab af alle de mindre hegn: Tisvilde, Valby, Harager, Aggebo og Højbjerg Hegn; alle offentligt tilgængelige og med mange oldtids høje.

Vi fik dette landskab i arv, og vi har stadig pligt til at bevare det og værne det, så også vore efterkommere kan lære af fortiden og udvikle fremtiden med respekt for det bevaringsværdige.

Fra rester af stenalderboplads over talrige bronzealderhøje frem mod naboskabet til 1100-tallets Asserbo Kloster er historien den tavse fortæller om menneskers driftighed og trivsel i Helsinge Kommune.

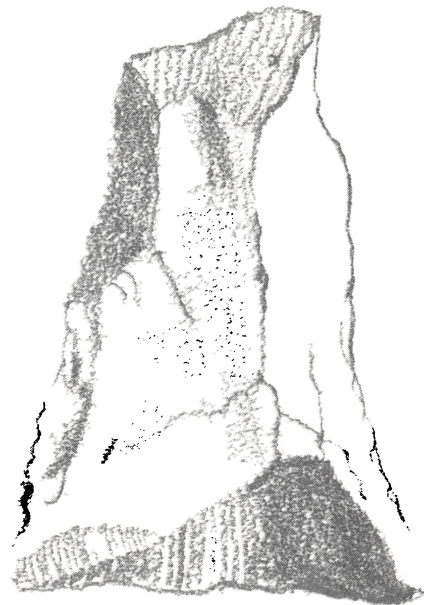
I navnet Helsinge kan sidste to stavelser spores til de første århundreder af vor tidsregning.

Første stavelse »Hels« skønnes at være en naturbetegnelse, der kan stamme fra det forhold, at Søborg Sø og Arresø, der begge var fjordarme fra Kattegat, gav egnen form som en hals.

1500-tallet bringer sandflugtens nød og elendighed til de nordligste dele af kommunen.

I 1717 når sandet op til Tibirke Kirkes tag. Dele af tragedien stammer måske indirekte fra Christian den Fjerdes umådeholdne skovhugst: Egetømmer var forudsætningen for etablering af kongens handels- og orlogsflåde.

Den gamle landsby Torup, der stadig kan påvises, forsvinder gradvis, og hele

*Skivedkse fra ældre
stenalder - markfund
ved Anesøen*

Mants viol
(*Viola odorata*)

egnen fra Asserbo til Tisvilde bliver flyvesandets offer, men danner samtidig optakten til en spændende del af nordlandets historie. En fremmed og utrolig fascinerende verden, der har givet næring til kunstneres verden.

Holberg lader sig inspirere og har sammen med Johs. V. Jensen, Ludvig Holstein og Hans Hartvig Seedorff givet værdifulde bidrag fra det særprægede landskab og dets sagnagtige historie. Malere som P. C. Skovgaard, Victor Haagen Müller og William Scharff har dyrket naturens og historiens særprægede spil.

Men Gribskov, der for ca. 400 år siden var forbundet med Højbjerg Hegn, skilte på afgørende vis egnen fra den øvrige del af Sjælland.

I 1840-50 begyndte postforbindelserne.

I starten ved hjælp af en gammel kone, kaldet Post-Stine, der 1-2 gange ugentlig gik til Hillerød for at hente post til præsterne i Helsingør og Vejby.

Ved sygdom brugte man kloge mænd og koner, barberer og præster.

Den første læge kom til området i 1859.

1732 fik kroen i Helsingør bevilling som »Kongelig privilligeret kro«, hvor kun rejsende måtte beværtas.

Lokalt værtshushold var ikke tilladt i starten, så hjemmebrænding og -brygning var hverdagsforeteelser på egnen.

Men kroen brændte og blev genopført år 1900.

Så åbnede skovene sig:

Jernbanen og trafikken kom til, og sommerlandet begyndte at drage hovedstadsfolk til den smukke egn. En egn der først og fremmest var og er præget af sine mange, forskellige landskabstyper: skove, moser, enge, små og store søer og endog klitter, stadig afbrudt af det kuperede agerland.

Plantelivet er rigt varieret. Fra Tisvilde Hegn med dets nåleskovspartier vekslede med overgange til klithedesamfund med bl.a. tyttebær, revling og ulvefod og ene.

For svampeinteresserede er der noget at hente hele året, fra forårets Morkel til efterårets Ridderhat.

Endvidere støder man på flere uberørte høje med en enestående vegetation f.eks. Hyrdelhøj, der lyser langt væk med sine røde Tjærenelliker i forsommeren samt Heatherhill med sin hedeagtige bevoksning.

Dyrelivet viser os foruden det alm. rådyr fritlevende bestande af dådyr, og sikahjort.

Grævling og ræv træffes talrigt i vore skove.

På solvarme skrænter træffer vi hugormen med en særlig farvevariant: kulsort, uden den sædvanlige sik-sak-stribe samt en ensfarvet, rødbrun type.

De fleste af vore danske paddearter findes her bl.a. stor og lille Vandsalamander.

Blandt insekterne er Myreløven en spændende art, der træffes i sandområderne i Tisvilde Hegn.

Vore mange forskellige skovtyper giver mulighed for, at faktisk alle skovfugle kan træffes.

Ved Danmarks største indsø, Arresø, kan man iagttage et stort udvalg af ande- og vadefugle.

Blandt skovens rovfugle har vi en væsentlig bestand af Duehøg, Måsvåge og Hvepsevåge.

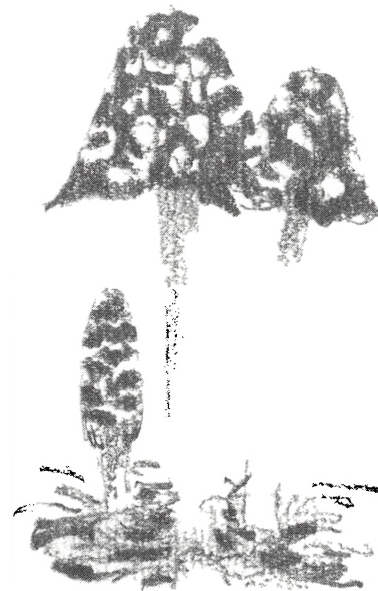
Blandt særlige nordsjællandske specialiteter kan nævnes Hedelærke, Svaleklire samt Natravnen, der i stille sommernætter kan høres i Tisvilde Hegn.

Bestanden af Sortspætter har vel overskredet 50 par i Nordsjælland, mens den stadig ikke med sikkerhed findes ynglende andre steder i landet.

Så langt du selv ønsker at opleve det:

Natur og kultur i smuk vekselvirkning.

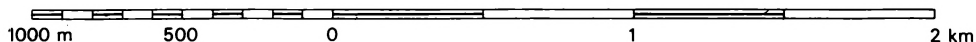
Lad de mange stier bringe dig tæt på!

Blackbolette
(*Coprinus picaceus*)

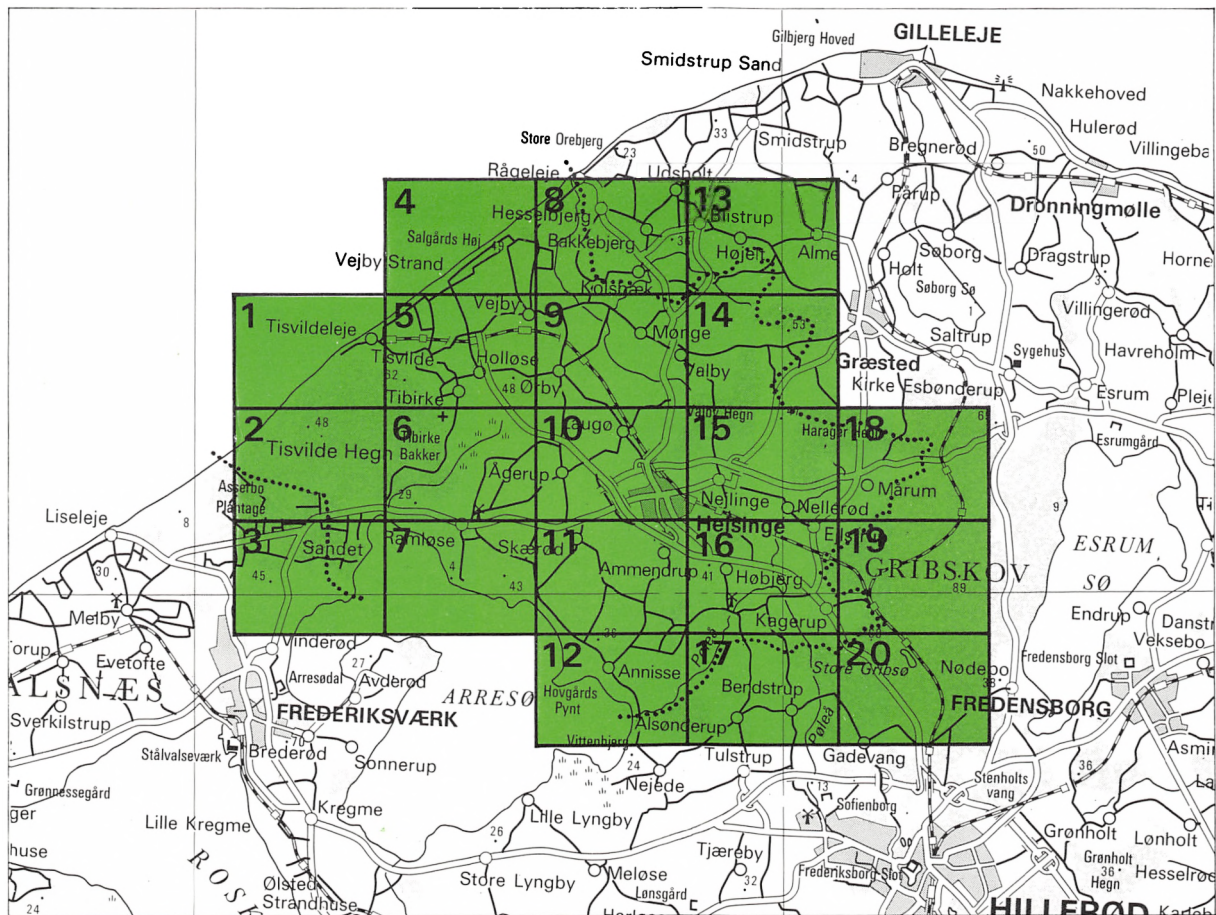
Oversigtskort 1:25 000

På kortet overfor svarer det grønne areal (stort set) til Helsinge kommune.

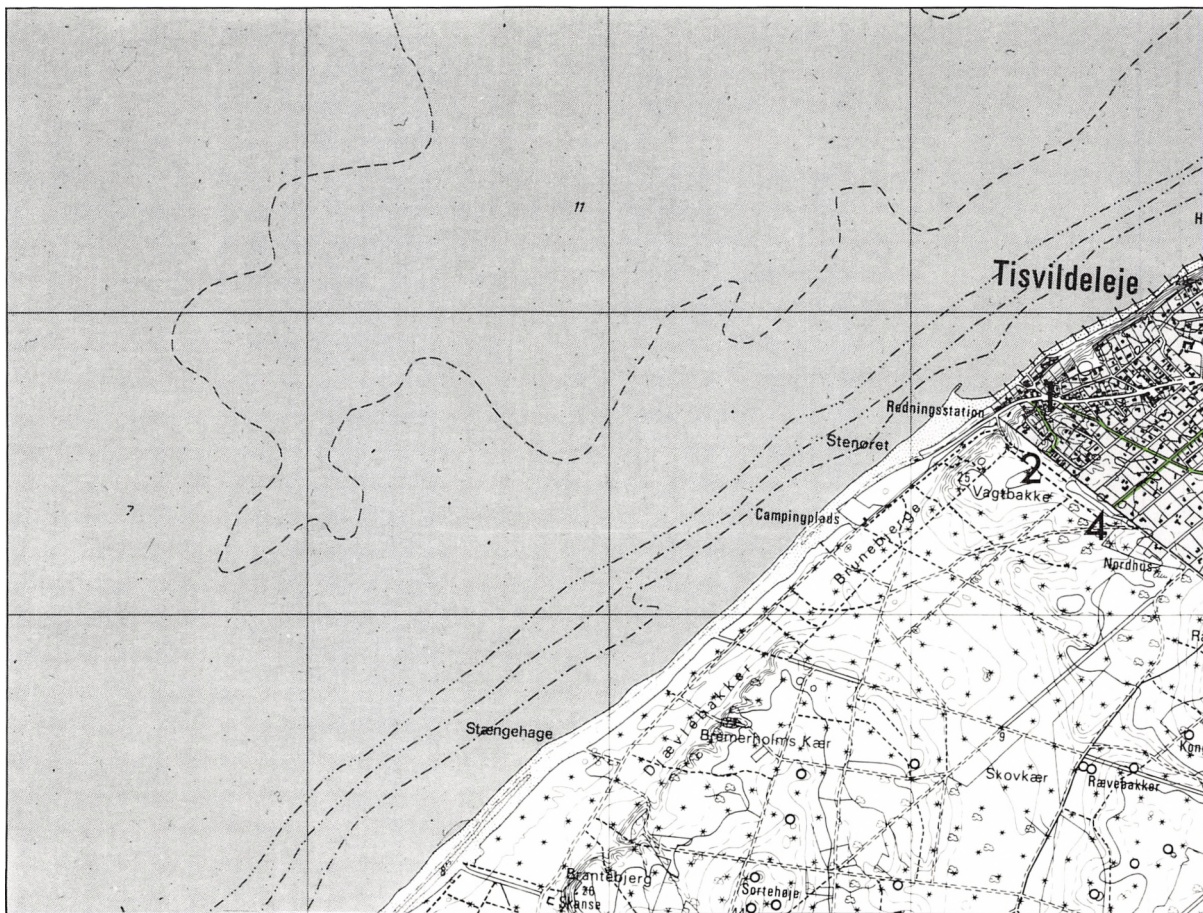

Højder er regnet fra middelvandstand og angivet i meter. Kurvækvadistance på landjorden: 2,5m.

	Have		Eng		Hede
	Frugtplantage		Marsk		Sand
	Løvskov med bevoксningslinier		Mose med tørveskær		Tørt ved lavvande
	Nåleskov med bevoксningslinier				
	Motorvej				Brandbælte
	Offentlig vej, 6 m og derover				Arealgrænse
	Offentlig vej, 3-6 m, god				Jordvold eller stengærde
	Offentlig vej, under 3 m eller dårlig				Dæmning
	Privat vej, god				Skrænt
	Skovvej eller privat markvej				Levende hegn
	Sti				Andet hegn
	Kilometersten i vejside				Højspændingsledning
	Europavejsnr. (66) Hovedvejsnr. (18)				Grusgrav eller lignende
	Hovedvej (ikke nummereret)				Vejrmølle. Vandmølle. Vindmotor
	Jernbane, enkeltsporet				Fyr, sømærke eller telemast
	Jernbane, flersporet				Tårn eller beholder
	Skinnevej				Drivhuse
	Sognegrænse				Trigonometrisk station m. postament
	Kommunegrænser à jour: APR 1977				Mindesmærke
					Gravsted. Ruin
					Gravhøje. Stengrav

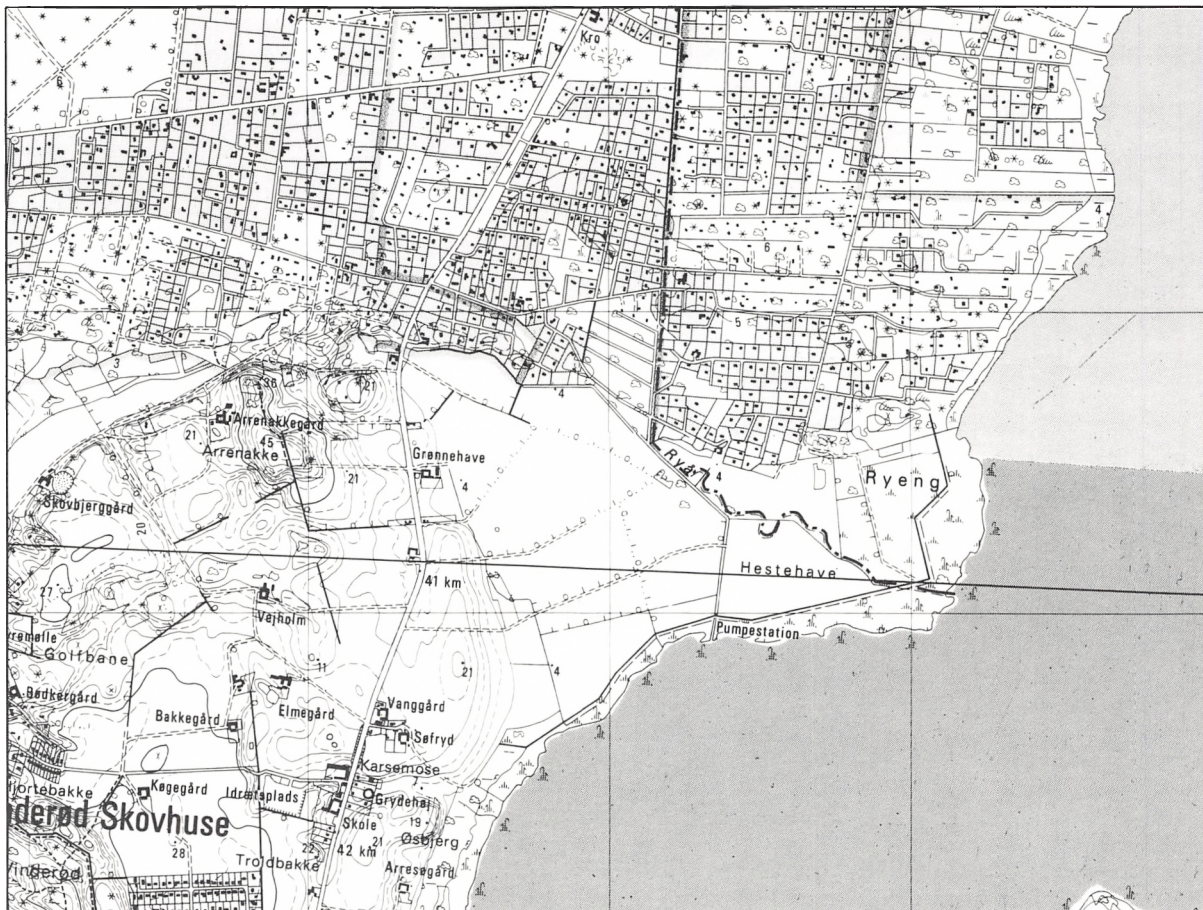
Kort 1

Kort 2

Kort 3

Kort 4

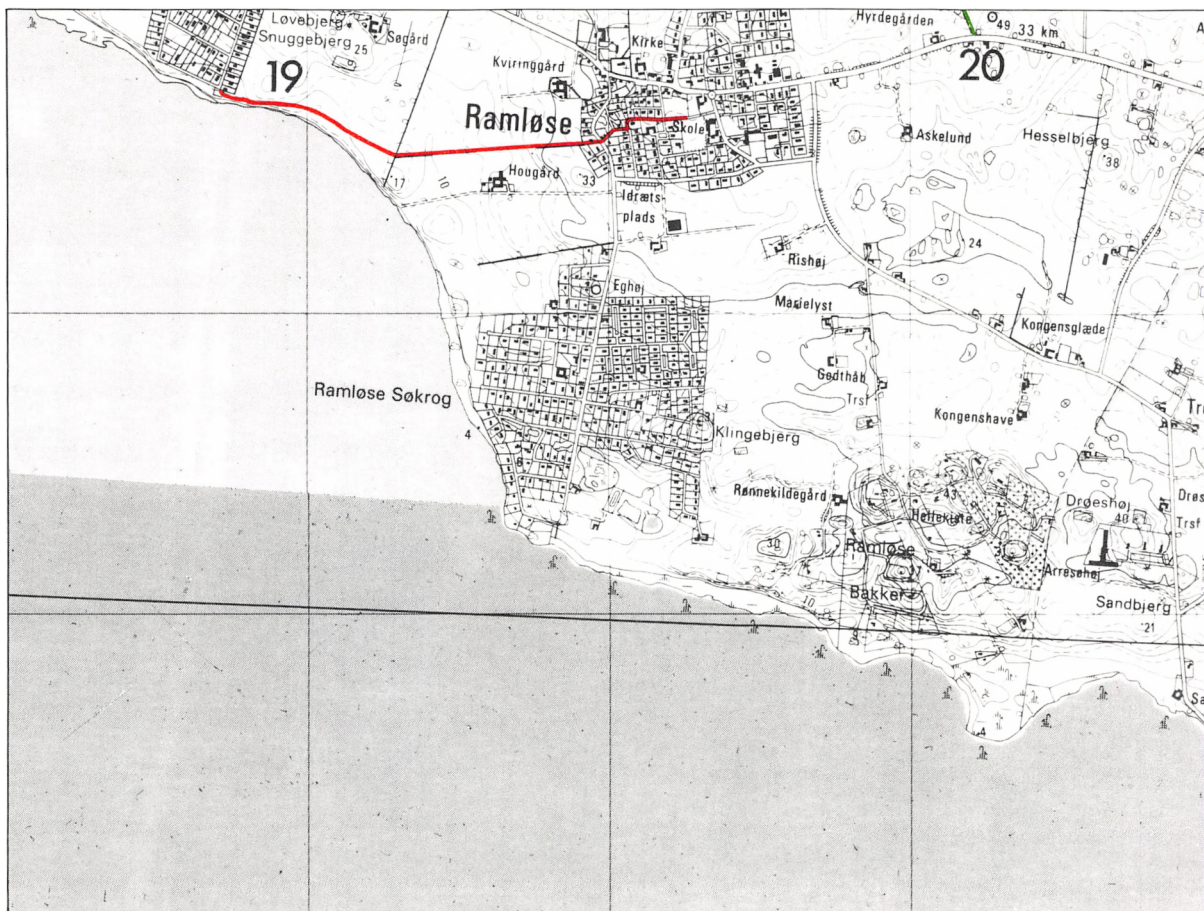
Kort 5

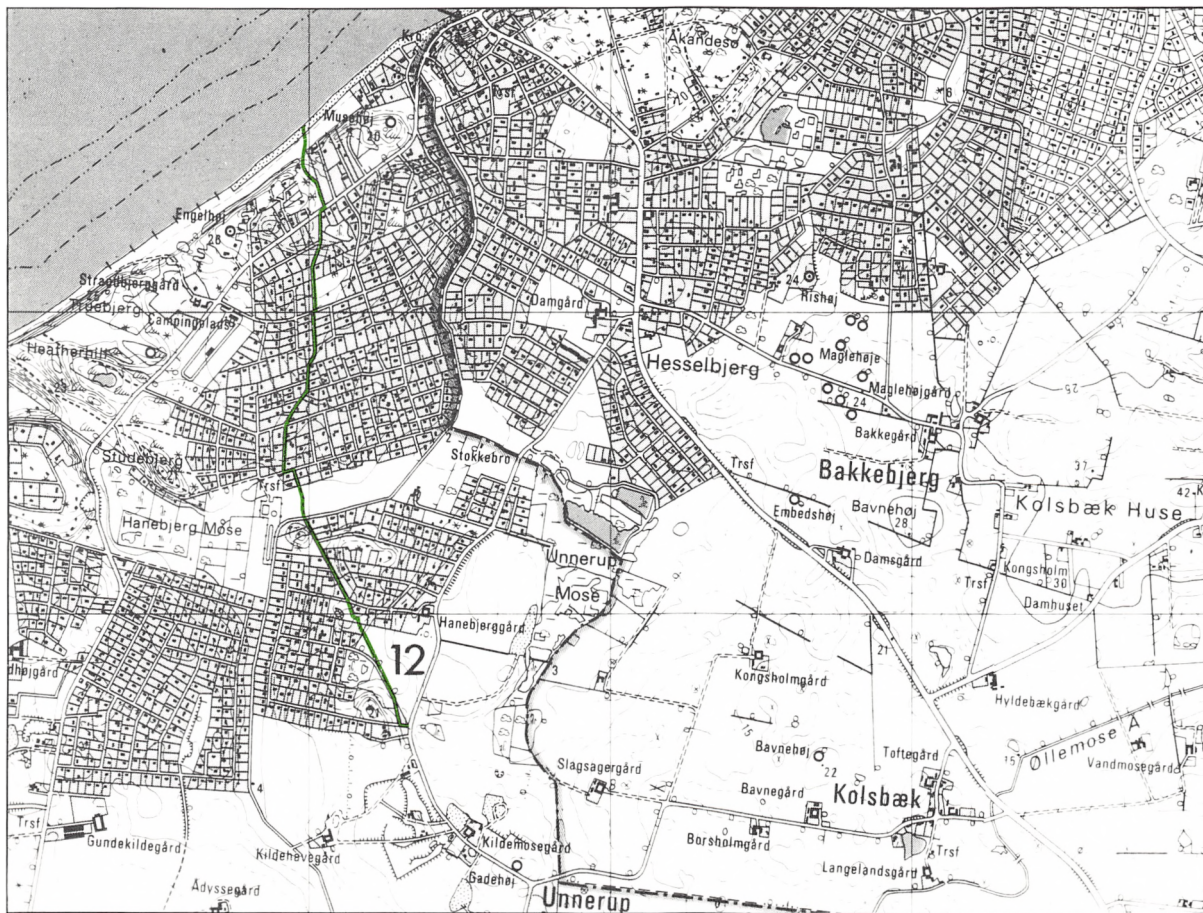
Kort 6

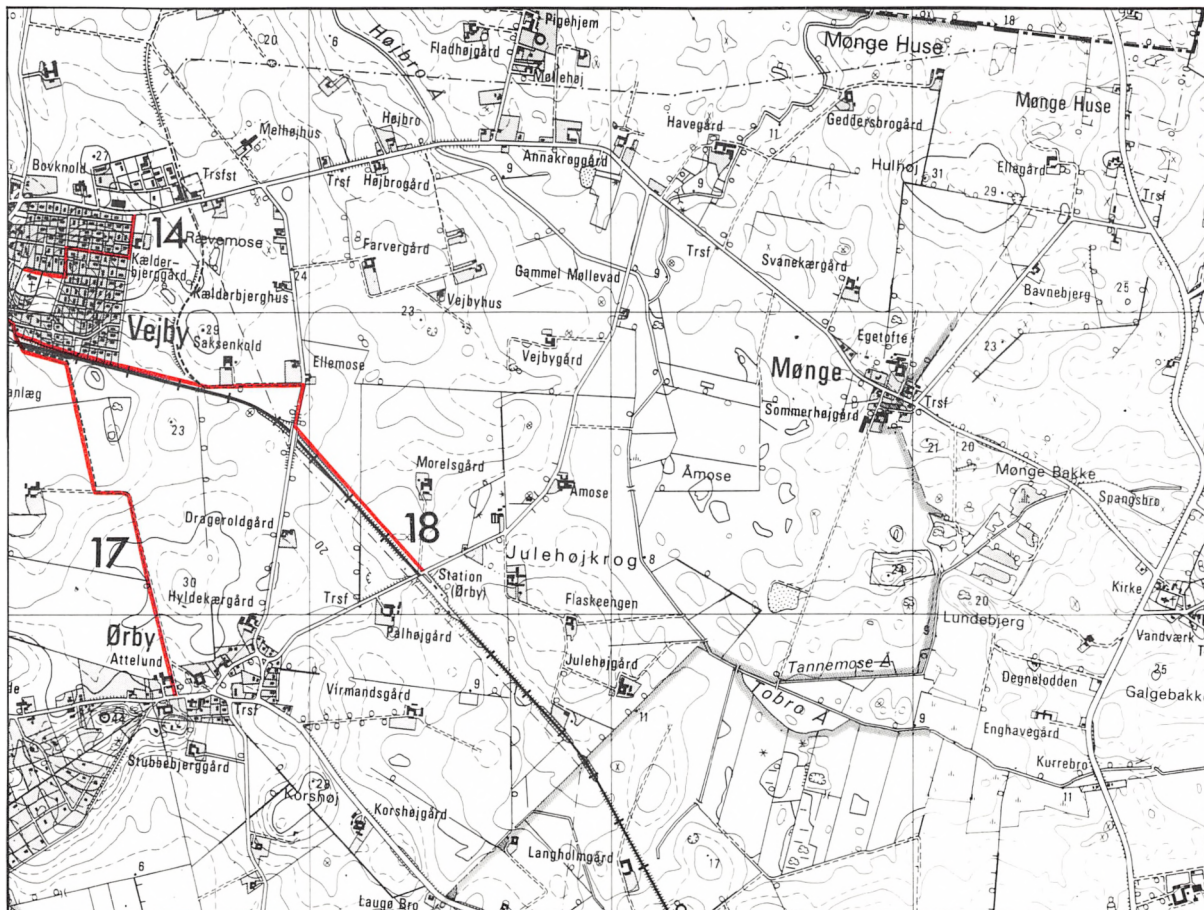
Kort 7

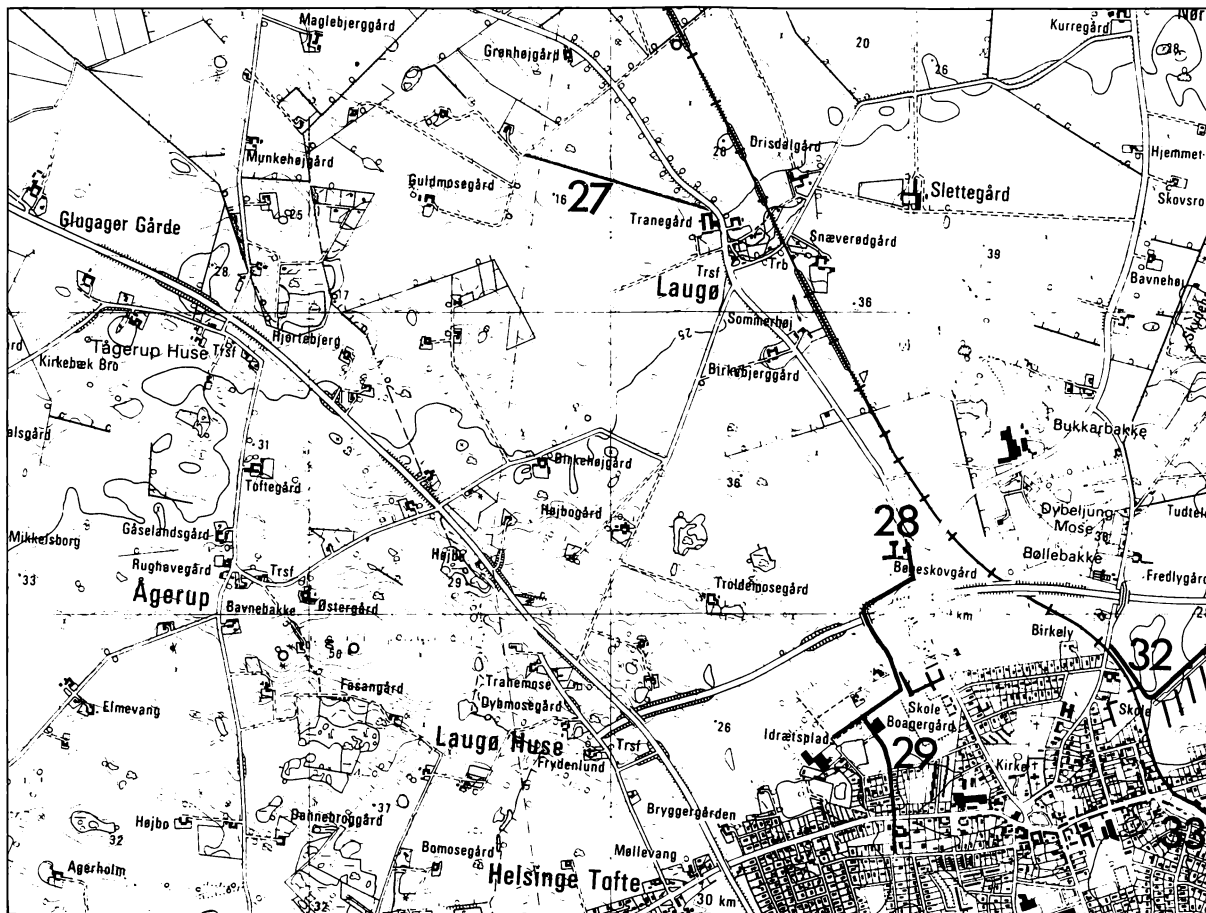
Kort 8

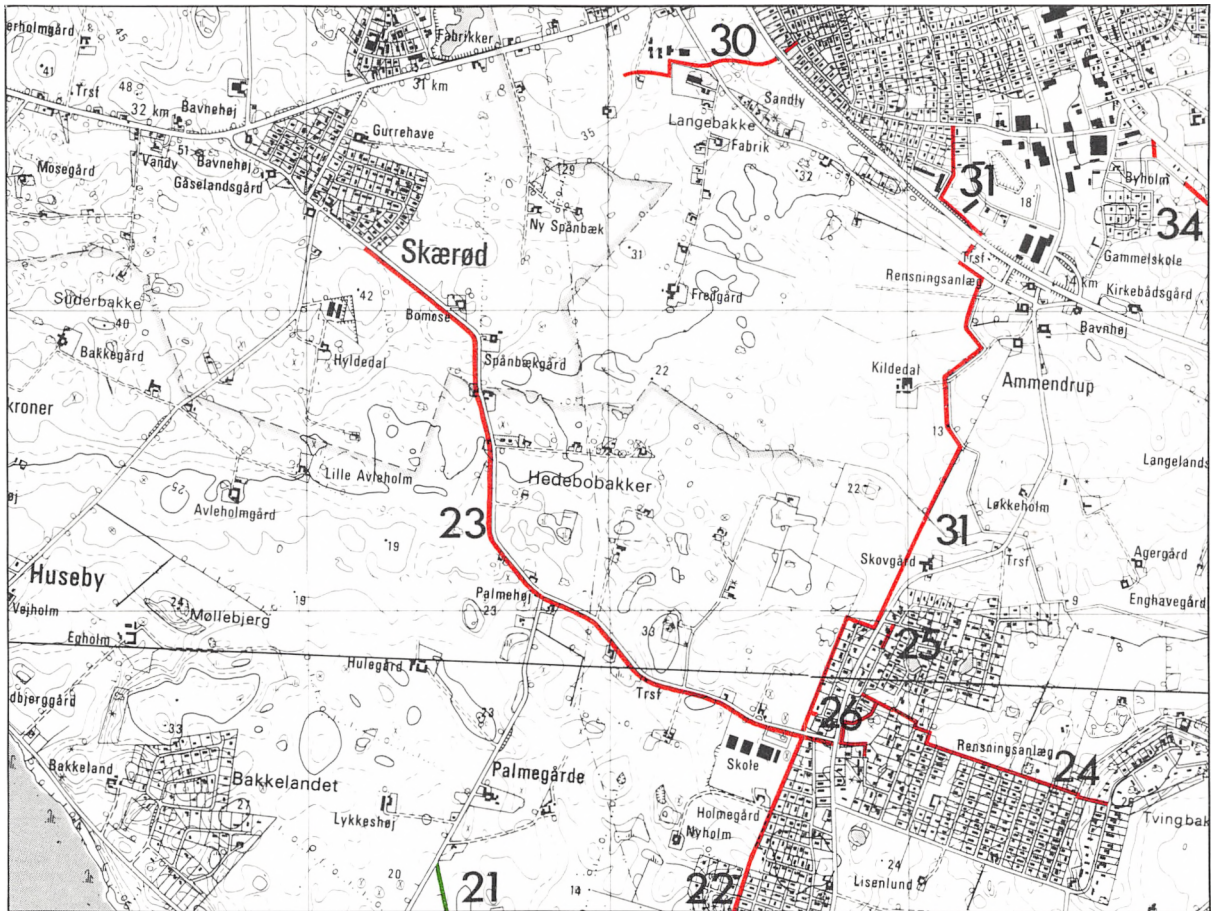
Kort 9

Kort 10

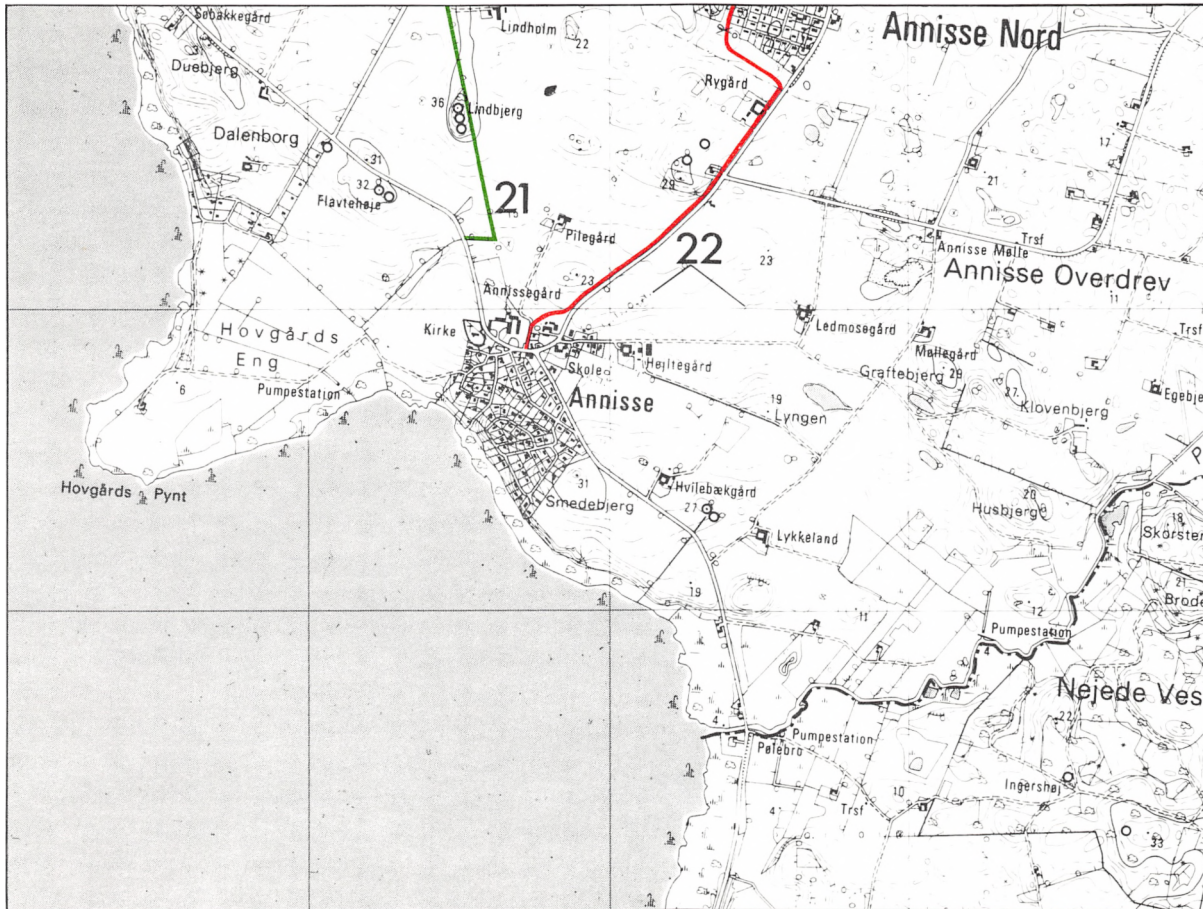

Kort 11

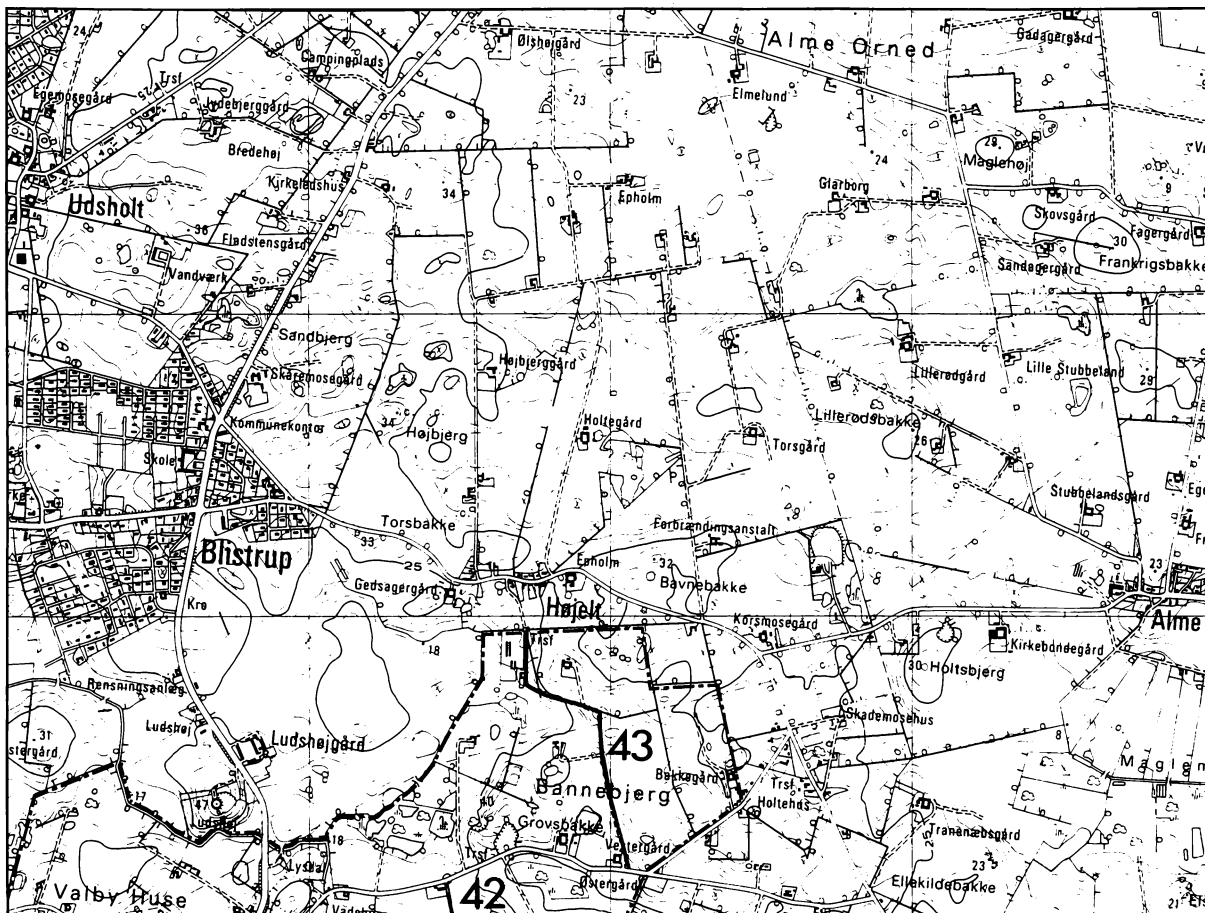

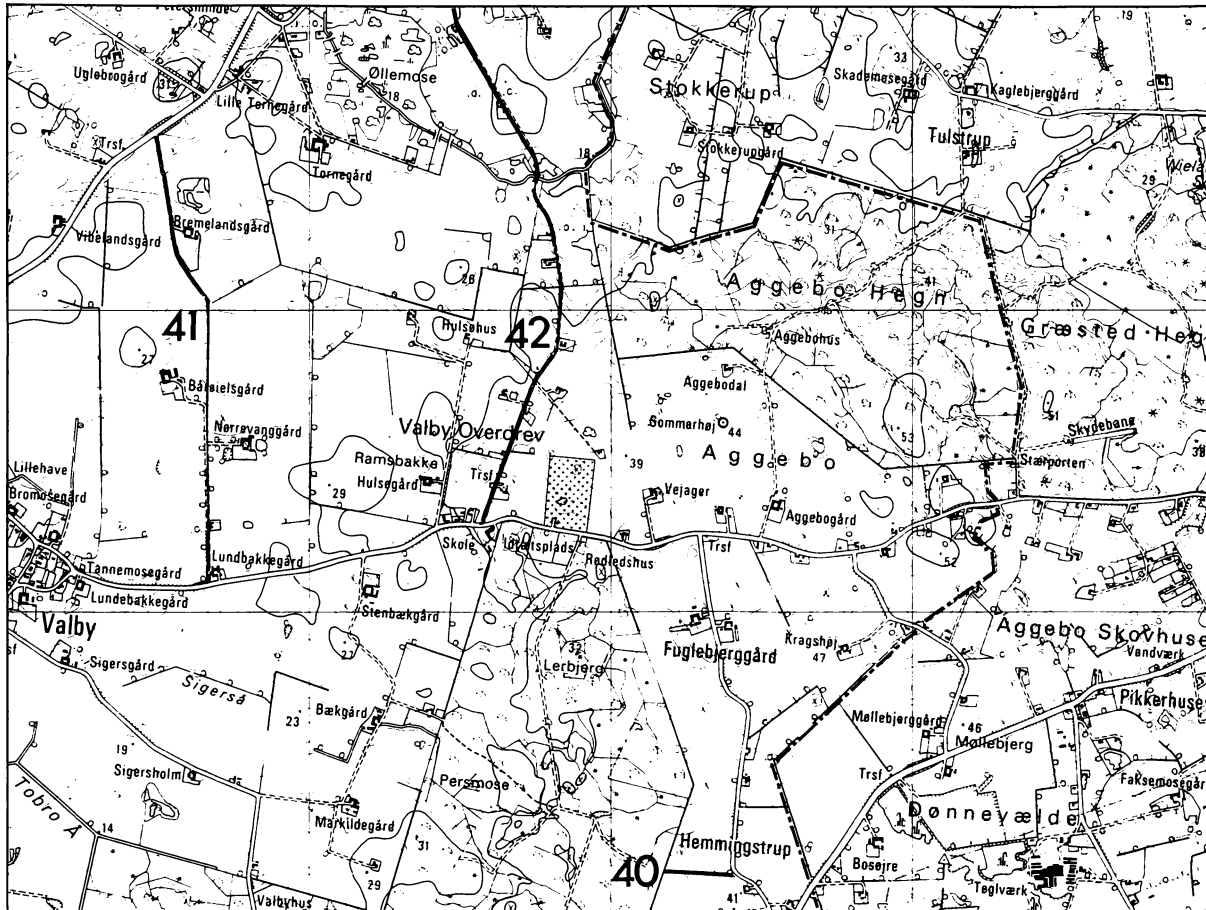
Kort 12

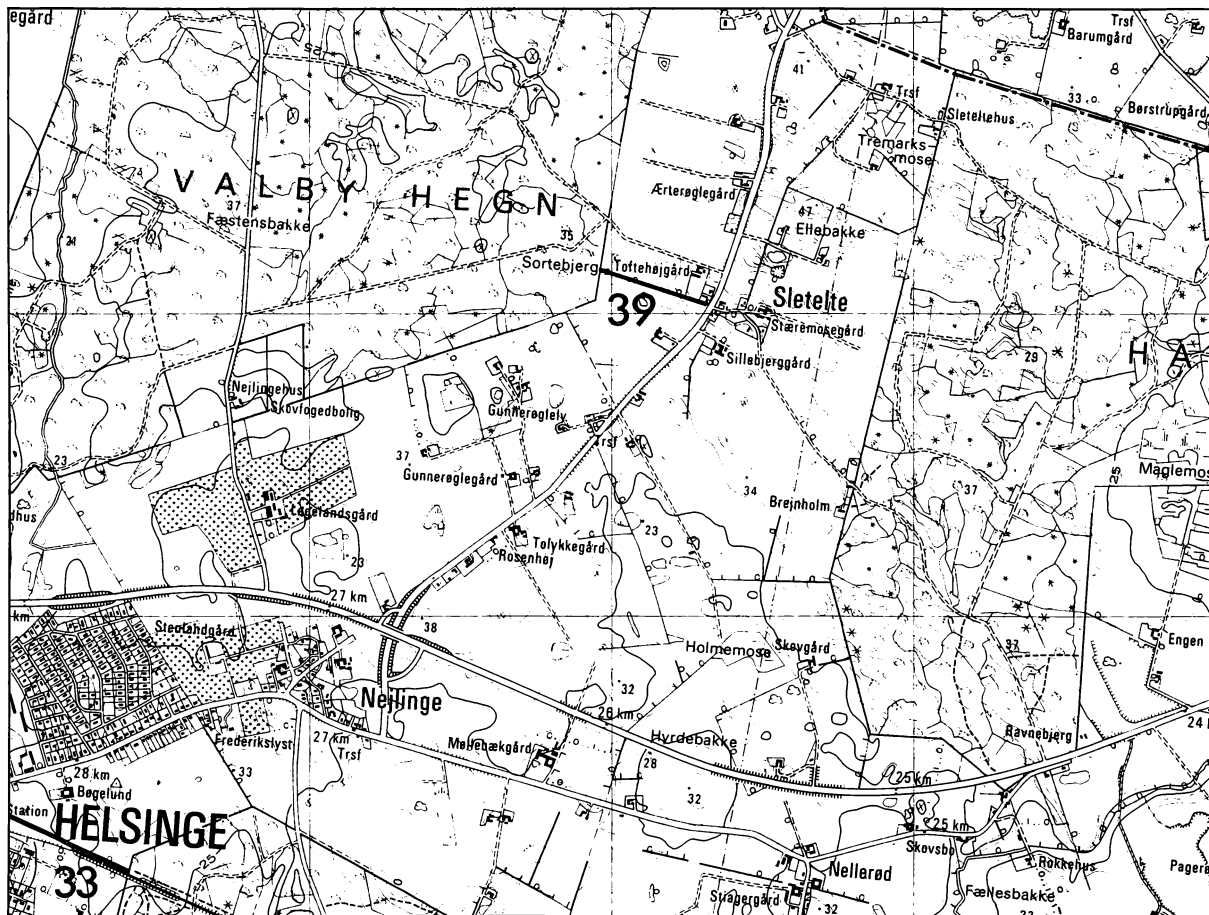
Kort 13

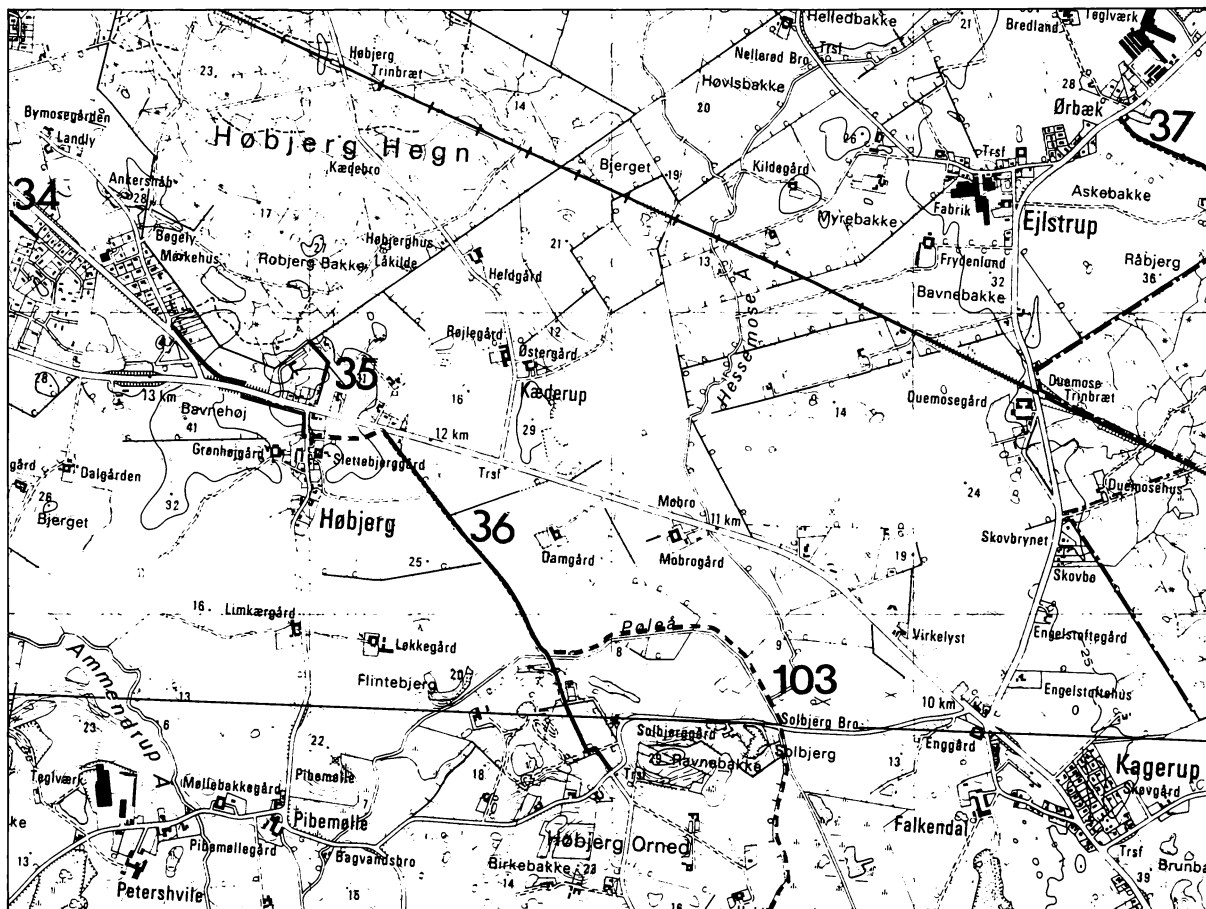
Kort 14

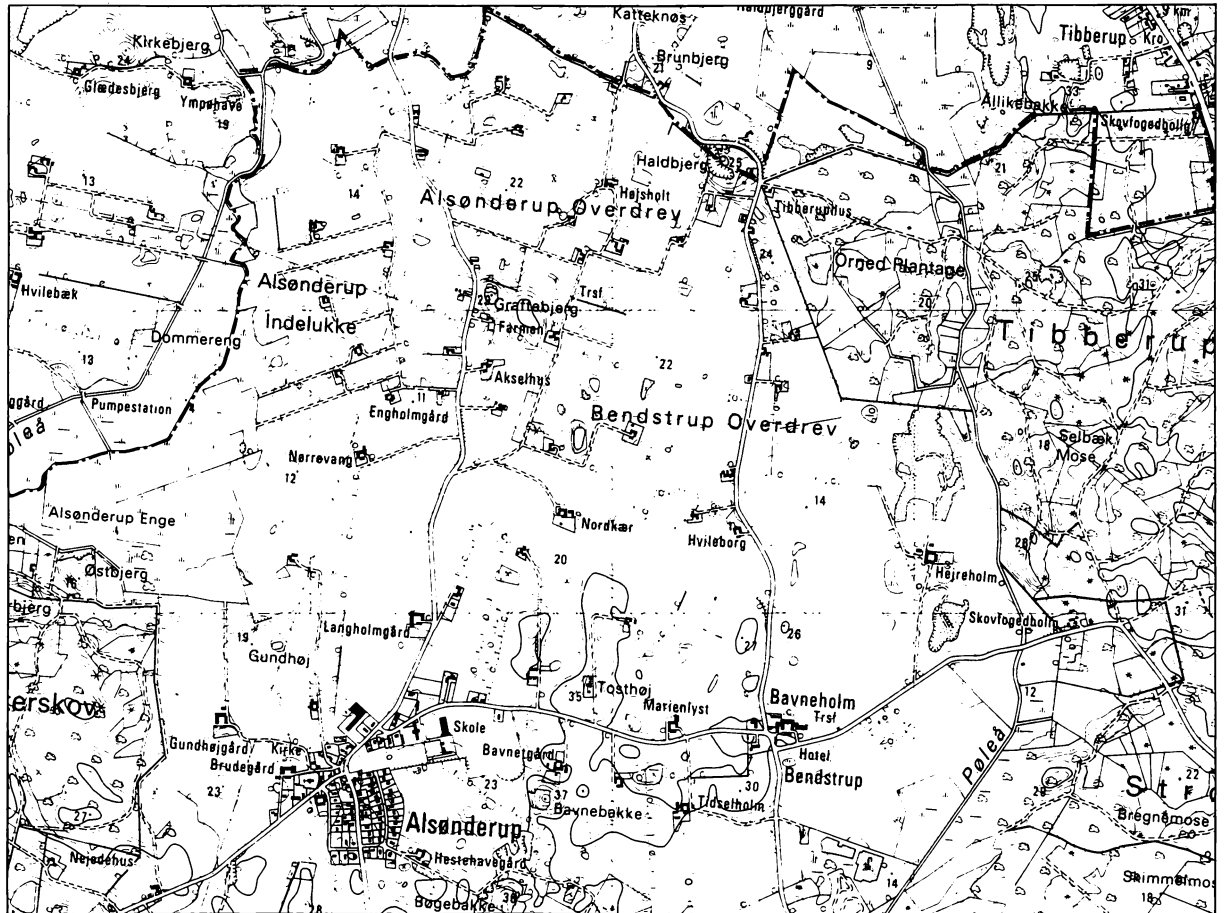
Kort 15

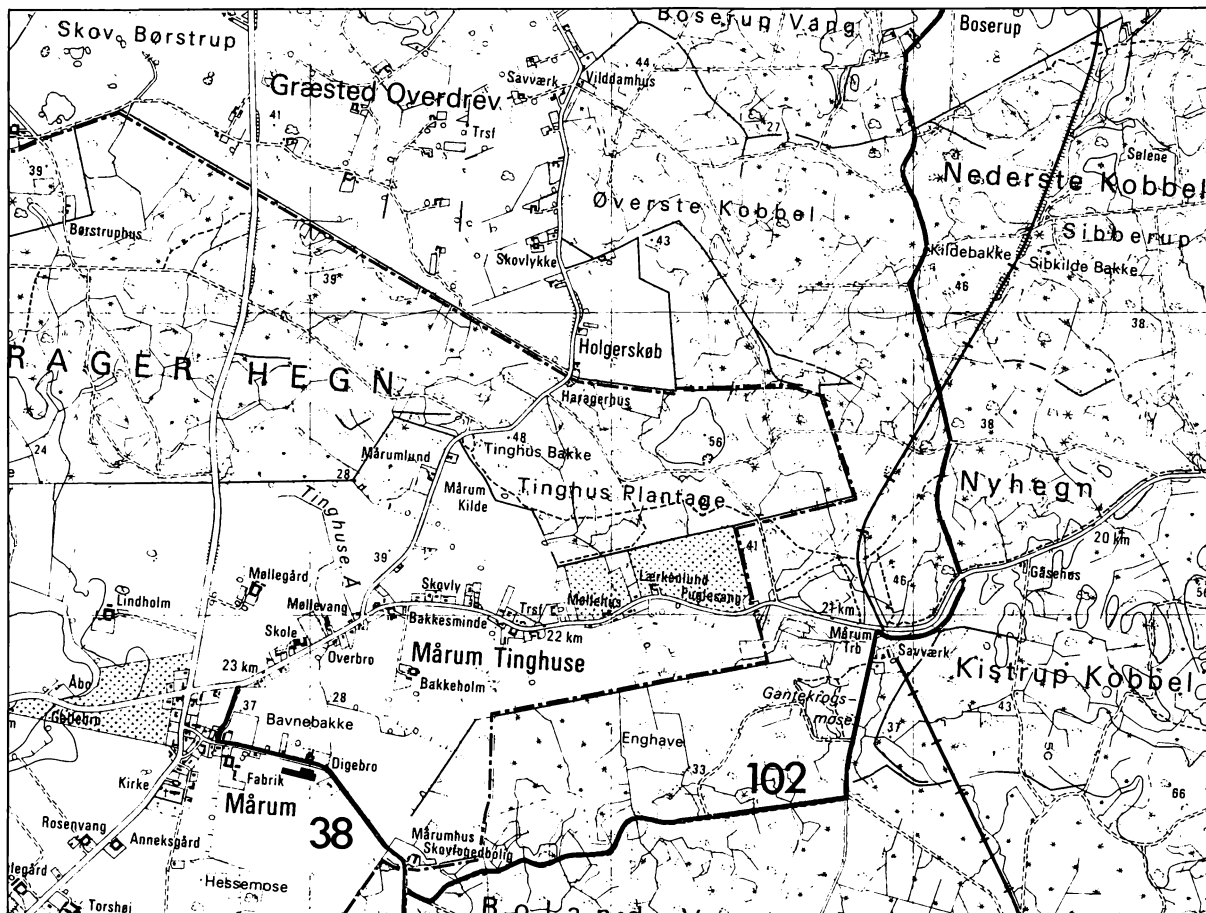
Kort 16

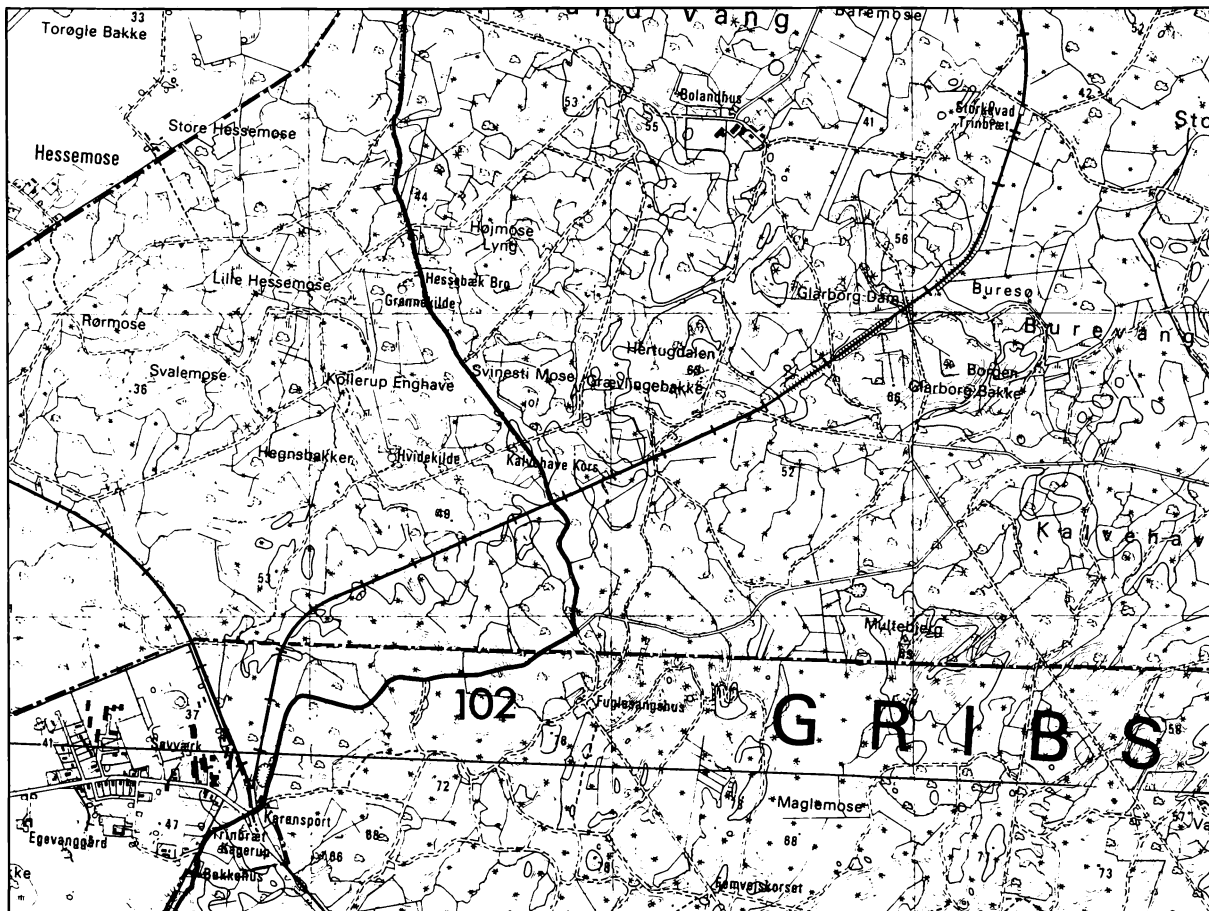
Kort 17

Kort 18

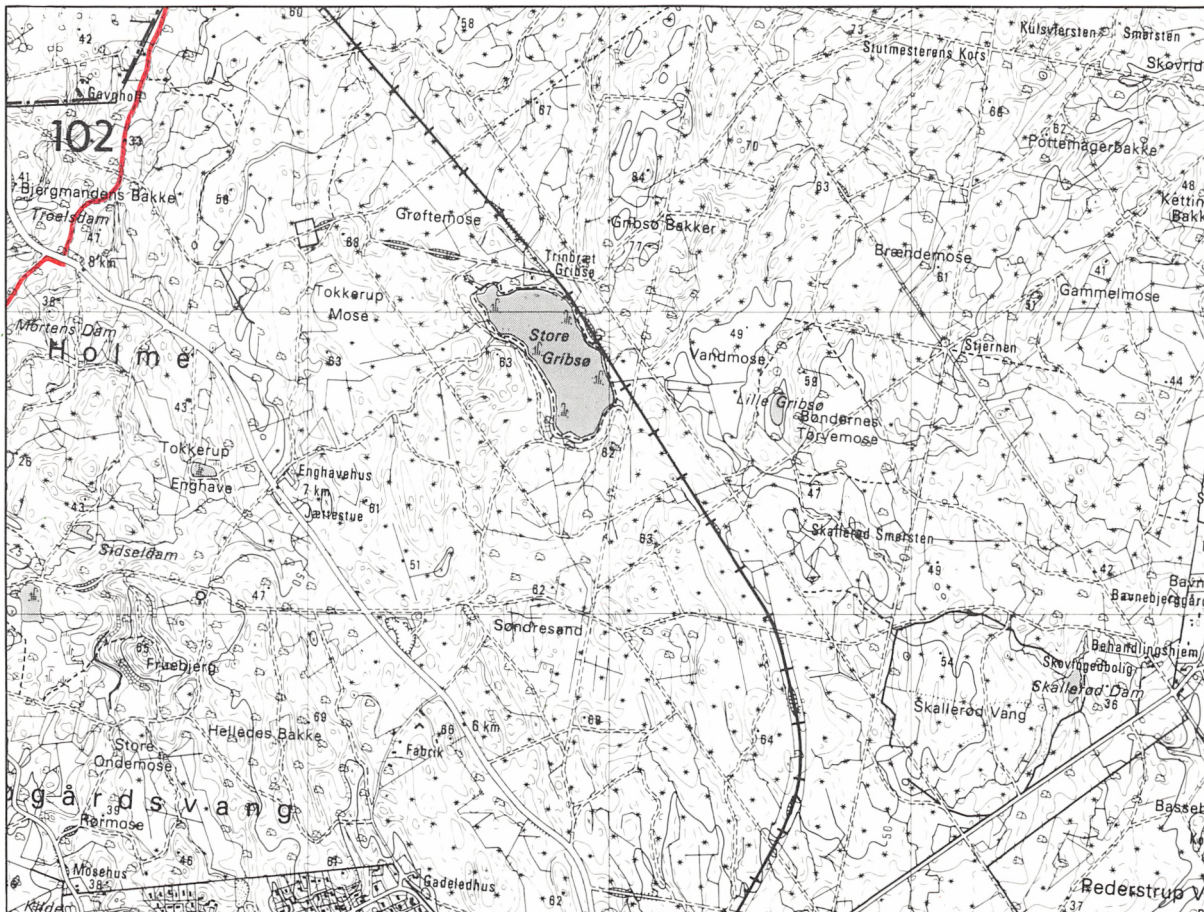

Kort 19

Kort 20

Stibeskrivelser

Numrene på de kommunale stier svarer til den offentlige stifortegnelse.
Disse stinumre er tillige anført på kortudsnittene

Nr. 1. Skolestien. 2020 m gangsti

Fra Tisvildeleje til Tisvilde Bygade. Den første del indtil Stuebjerg Alle er gangsti, langs Stuebjerg Alle kan cykles. Ad de tværgående stier, Turiststien og Hegnsvejstien, er adgang til Tisvilde Hegn.

Drejer man til højre ved Tisvilde Bygade, kommer man til Sandflugtsmonumentet (kaldet »Perminen«) rejst 1738 til minde om sandflugtens dæmpning.

»Perminen« er Tisvilde-dialekt for pyramiden.

På vejen hertil gennem Alleen har man på højre hånd Vognhaven, hvor sandflugtsdæmpningens materialgård og inspektørbolig lå indtil 1793, da den brændte.

Drejer man til venstre fra Stuebjerg Alle, har man til højre Tisvilde gamle skole, Tisvilde Bygade 10, som var stiens endemål.

Længere fremme over for Vejbyvej er et lille anlæg, hvor indtil 1958 Fogedgårdens 200 år gamle bygninger lå. Mod gaden er det afgrænset af et stengærde, på hvis inderside byens gårde er markeret med matrikelnummer og navn i den rækkefølge, hvori de før udskiftningen lå langs Bygaden fra syd til nord.

I anlægget er den gamle Kildeblok opstillet under sit pyramidetag. Heri kunne glade Kildemarkedsgæster og valfartende til Skt. Helene Kilde lægge deres milde gaver.

Udbyttet blev uddelt til trængende i de nærmeste sogne. Ved siden af står en sten, rejst af Fogedgårdens ejer, Hans Nielsen, til minde om byens udskiftning 1787.

På hjørnet af Vejbyvej er der i en stor sten i stengærdet indhugget Hans Nielsens initialer og årstallet 1789.

(Kort 1 - 5)

Nr. 2. Majbakkestien. 240 m gangsti

Stien fører fra Hovedgaden i Tisvildeleje ad Vængevej til Tisvilde Hegn. Bynavnet Tisvilde har været knyttet til Helene Kilde og betyder Ti's væld, idet kilden på skrænten har været viet guden Ti eller Tyr.

(Kort 1)

Nr. 3. Helenekildestien. 100 m cykel- og gangsti

Stien forbinder Hans Olriks Vej med Strandvejen, der fører til Helene Kilde. Sagnet fortæller, at onde mennesker myrdede en from eneboerske, Helene, i Sverige og kastede hendes lig i havet.

En stor sten førte den druknede til Tisvilde Strand. Da bønderne ville bære liget op ad skrænten åbnede sig en kløft i brinken, hvor de kunne gå igennem. Hvor bønderne først hvilede med båren, sprang Helene Kilde frem.

Da én af bærerne undervejs til Tibirke Kirke bandede, sank båren i jorden på det sted, der nu kaldes Helene Grav.

Hvad der senere fulgte af historiske begivenheder i forlængelse af dette sagn, kan der læses om i en række tidsskrifter og årbøger om egnen.

Professor Olrik var en af de første, der byggede sommerhus på Tisvildeleje i 1896.

(kort 5)

Nr. 4. Turiststien. 500 m gangsti

Stien fører fra Hovedgaden i Tisvilde til Tisvilde Hegn.

(Kort 1)

Nr. 5. Hegnsvejstien. 480 m cykel- og gangsti

Hegnsvejstien fører ad Hegnsvej fra Hovedgaden i Tisvilde til Tisvilde Hegn. Går man fra stiens udmunding i Hovedgaden ca. 100 m mod øst, kommer man til Pilevej, som fører mod nord til Helene Grav. Her ligger resterne af et middelalderligt kapel, der er blevet knyttet til sagnkredsen omkring Skt. Helene.
(Kort 5)

Nr. 6. Stuebjerggårdsstien. 340 m cykel- og gangsti

Øst for Stuebjerggård fører stien fra Stuebjerg Alle ad Stuebjergsvinget til Tisvilde Hegn.
(Kort 5)

Nr. 7. Bendixstien. 380 m cykel- og gangsti

Bendixstien løber fra Tibirke Kirkesti til Tisvilde Hegn. Den er benævnt efter komponisten Victor Bendix (1851-1926), der havde sit sommerhus i Tisvilde Lunde.
(Kort 5)

Nr. 8. Tibirke Kirkesti. 1650 m cykel- og gangsti

Stien løber fra Tisvilde by til Tibirke Kirke, de sidste 200 m i Tisvilde Hegn. Et stykke følger den Blæsbjergvej. Her lå på den østlige side en nu udjævnet gravhøj, Blæsbjerg, som på de hellige aftener plejede at rejse sig på fire lysende støtter.

(Kort 5 - 6)

Nr. 9. Pyramidestien. 1100 m cykel- og gangsti

Skolestien løber fra Bækkebrovej ved Tibirke by over Tibirke Lunde og Tisvilde Lunde til Tisvilde Bygade.

På det sidste stykke passeres Sandflugtsmonumentet.

(Se sti nr. 1)

(Kort 5)

Nr. 10. Holløselundstien. 840 m cykel- og gangsti

Skolesti fra Holløselundvej i Holløse til Tisvildevej i Vejby.

(Kort 5)

Tibirke Kirke
Januar 1978

Nr. 11. Vincentstien. 330 m gangsti

Stien løber fra det fredede område Heatherhill over et offentligt kystområde mod vest. Fra stiens vestende kan man ad en sydgående sti komme til en oldtidsgrav ved Dyssevænget. Den blev undersøgt i 1945-48 og viste sig at indeholde 28 grave og stenlægninger fra sten-, bronze- og jernalder.

6-700 m vest for graven, ved Drosselvej, findes nordkystens højeste punkt Salgårdshøj. Her ses rester af tyskernes befæstningsanlæg fra 2. verdenskrig. Ved disses etablering forsvandt de sidste rester af gravhøjen Salgårdshøj.

Stien har navn efter englænderen direktør Vincent, der for 60-70 år siden ejede området og byggede sommervillaen »Heatherhill«. I 1958 købte Vejby-Tibirke kommune arealerne og dels fredede, dels udstykkede dem. Villæen blev nedrevet.

Her ved Vejby strand har man i 1976 lokaliseret vraget af en kogge fra omkring 1380. I vraget fandtes 110 guldmønter, hvorefter strandingen kan dateres ret nøje. I maj-juni 1977 er vraget blevet hævet og ført til København til konservering.

(Kort 4)

Nr. 12 og 13. Rågemarkstien og Rødkildestien. 2160 m cykel- og gangsti

Stien løber fra Rågelejevej til Stokkebrovej i Unnerup. Hvor stien krydser Højbro å ligger en lille markant bakke, Geels eller Giers Bakke, hvori en sølvhest skulle være nedgravet!

Fra Rågelejevej fører stien under navn af Rødkildestien mod nord til stranden.

(Kort 8)

*Guldmønter fra skibsvrag ved
Vejby strand (efter Skølte)*

Nr. 14. Vejby Kirkesti. 600 m cykel- og gangsti

Stien løber fra Møngevej til Kirkebakken. Oprindeligt fungerede den som Kirkesti for beboerne i Unnerup, idet den gik fra Unnerup by i sydvestlig retning over Højbro å til Møngevej og derfra til den nordre kirkegårdsplads.

På Kælderbjerg har der ligget en stor gravhøj (Bogknoled) som blev sløfet i 1886, men rester af den sås endnu til slutningen af 1960-erne, da området blev bebygget.

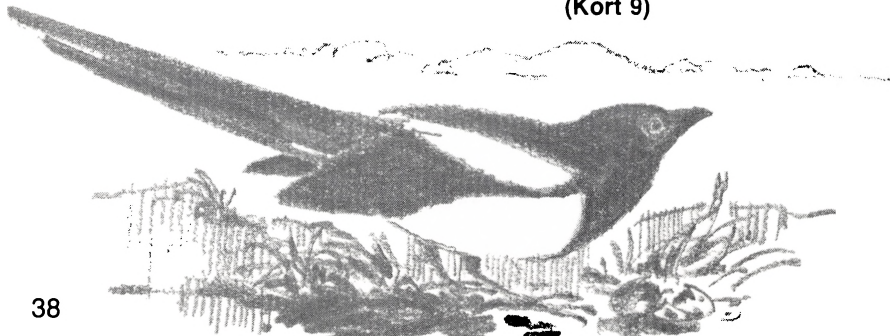
Endnu to grave er her fremdraget, alle indeholdende bronzesager fra yngre bronzealder. I den sidst udgravede (1921) fandtes bl.a. en smuk, 36 cm lang enægget bronzekniv.

I højen var der troldtøj, små buttede tingester, som i en kobberkedel bar vand fra Kælderbjerg Kær op i højen.

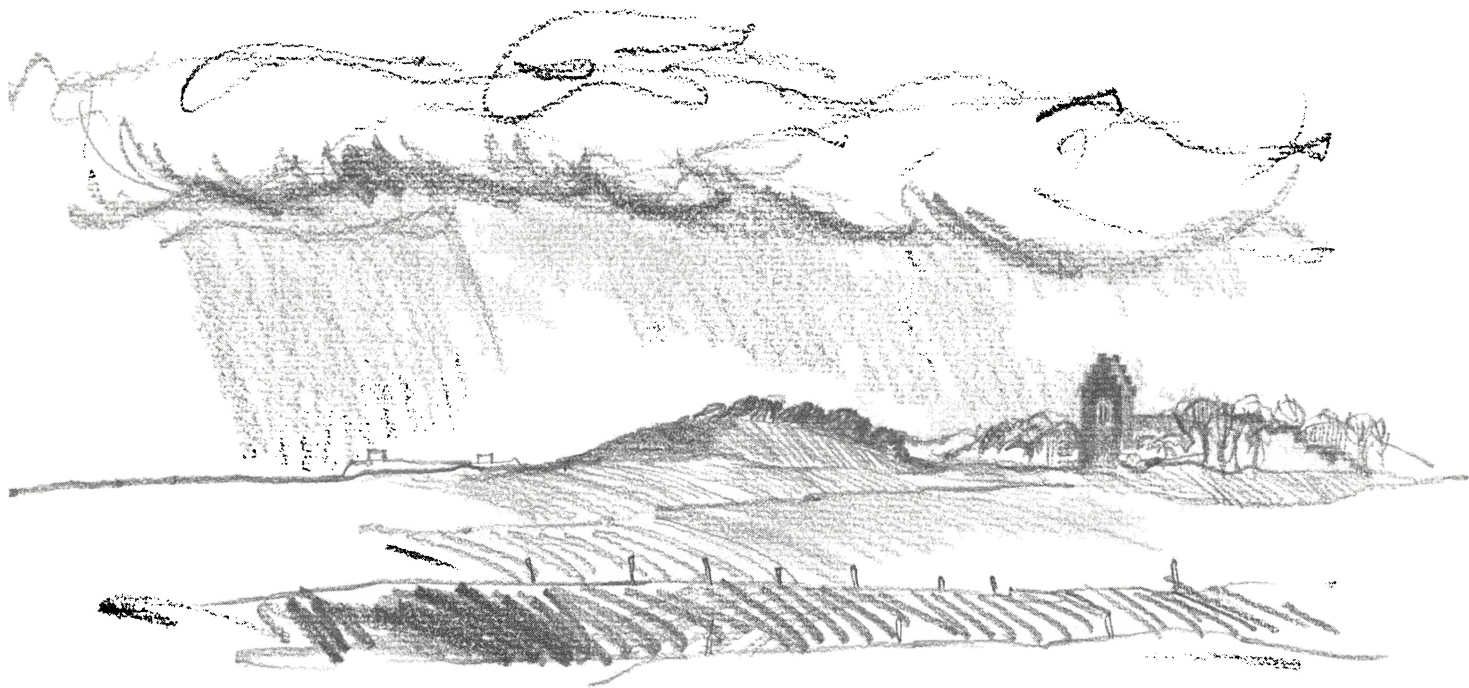
Til Vejby Kirke er knyttet sagnet om lindormen, der spærrede indgangen til kirken. Den blev omsider dræbt af en hvid tyr, som man havde opfodt med sødmælk og nøddekærner.

Fra stien ser man Melhøj nord for byen. På Melhøjgård, der lå overfor Vejby skole, var der et hul i muren, som ikke måtte lukkes, fordi trolden fra Melhøj skulle den vej, når han hentede vand fra brønden. På ejendommen, Stationsvej 16 i Vejby, er opsat en mindetavle for landskabsmaleren P. C. Skovgaard (1817-75), der tilbragte sine drengeår her.

(Kort 9)

Vejby ret mod syd - i forgrunden ses Melhøj Januar 1978

*Engblomme
(Trollius europaeus)*

Nr. 15 Holløsestien. 1320 m cykel- og gangsti

Stien løber fra Askemosevej i Holløse til Stationsvej i Vejby.
Skole- og kirkesti for beboerne i Holløse by.
(Kort 5)

Nr. 16. Stavnshøjstien. 900 m cykel- og gangsti

Skole- og kirkesti for den sydlige del af Holløse fra Kildevejen til Askemose-
vejen. Den passerer forbi Stavnshøje (egentlig Stavlehøje). - Ejeren af
Stavnshøje begyndte en gang at grave i dem, men måtte holde op, da hans
køer blev syge og døde.

Man har også set, at højene stod på gloende pæle, og at trolde dansede
derinde!
(Kort 5)

Nr. 17. Ørbystien. 1720 m cykel- og gangsti

Skole- og kirkesti fra Ørby til Vejby.
På Ørby Bavn, en oldtidshøj, er rejst en genforeningssten.
(Kort 9)

Nr. 18. Julehøjstien. 1800 m cykel- og gangsti

Fra Åmosevejen ved Ørby station over Ellemosevejen til Stationsvej i Vejby.
Skole- og kirkesti for den nordlige del af Ørby.
(Kort 5 - 9)

Nr. 19. Hovgårdstien. 680 m cykel- og gangsti

Fører fra Bækkegårdsudstykningen ved Hejrevej over Søkrogsvej til Ramløse skole. Syd for stien ved Søkrogsvejs vestside har man ved byggearbejder stødt på bygningsrester, der formentlig hidrører fra den Hovgård, som har tilhørt Roskildebisperne.

Den 18.10.1139 blev biskop Rig myrdet på sin gård i Ramløse.

Ved Ramløse gadekær står en mindesten for møller i Annisse, Lars Pedersen (1846-1922), folketingsmand for Frederikssundskredsen 1910-18.

(Kort 7)

Sverdolk, længde 24 cm. fundet på mark ved Hovgårdstien

Nr. 20. Nordkrogstien. 520 m cykel- og gangsti

Stien fører fra Tågerupvej krydsende Ramløsevej til Frederiksværkvej. Øst for stien ved Frederiksværkvej ligger Hyrdehøj, som der en gang blev gravet i, indtil en karet forspændt fire heste begyndte at spøge! I Handskehøj ved Ramløsevej hører man troldfolk spille!
(Kort 6 - 7)

Nr. 21. Lindbjergstien. 920 m gangsti

Stien forbinder Skærødvej syd for Palmegård med Præstevej nord for Annisse by. Omtrent midtvejs passeres tre oldtidshøje.
(Kort 11 - 12)

Nr. 22. Rygårdstien. 2200 m cykel- og gangsti

Rygårdstien løber fra Pilegårdsvej ad Helsingevej og vest om Rishøjkvarteret, hvor man passerer en gravhøj. Stien fører til Bjørnehøjskolen ved Thorsmo-sevej.
(Kort 11 - 12)

*Trænerenellike
(Vicia vulgans)*

Nr. 23. Spånbækstien. 2300 m cykel- og gangsti

Stien løber fra Gurremarken i Skærød langs Skærødvej og Thorsmosevej til Bjørnehøjskolen.

(Kort 11)

Nr. 24. Tvingstien. 1680 m cykel- og gangsti

Tvingstien løber fra Tvingsbakken på Annisse Tving mod vest gennem Ryagerkvarteret til Bjørnehøjskolen.

(Kort 11)

Nr. 25. Skovfogedstien. 90 m cykel- og gangsti

Skovfogedstien forbinder Skovfogedvej med Birkegårdsvej.

(Kort 11)

Nr. 26. Storskovstien. 80 m cykel- og gangsti

Storskovstien forbinder Storskoven med Thorsmosevej ved Bjørnehøjskolen.

(Kort 11)

Nr. 27. Guldmosestien. 560 m cykel- og gangsti

Skolesti fra den vestlige del af Laugø bymark til Laugø by.
(Kort 10)

Nr. 28. Bøgeskovstien. 900 m cykel- og gangsti

Stien løber fra Laugøvej ved Bøgeskovgård til Helsing skole og idrætspladsen.
(Kort 10)

Nr. 29. Boagerstien. 350 m cykel- og gangsti

Boagerstien løber fra Vestergade nr. 36 til Bøgeskovstien.
(Kort 10)

Nr. 30. Toftestien. 570 m cykel- og gangsti

Toftestien løber fra Toftemarken i Helsing under Skovgårdsvej og Kildevej til Bymosevej i Helsing.
(Kort 11)

Nr. 31. Ammendrupstien. 2200 m cykel- og gangsti

Ammendrupstien udgår fra Bymosevej i Helsingø, passerer en gravhøj, går under Kildevej til Skovgårdsvej, passerer denne og følger vestsiden af Ammendrup Å. Derefter tager den retning mod Storskoven i Annisse. Længs Storskovens vestside nås Thorsmosevej og Bjørnehøjskolen. Via Rygårdsstien (nr. 22) kan man komme videre til Annisse og Arresø.

Eller ad Spånbækstien (nr. 23) til Skærød.

Eller ad Tvingstien (nr. 24) til Tvingsbakken.

(Kort 11)

Nr. 32 Kongensgavestien. 530 m cykel- og gangsti

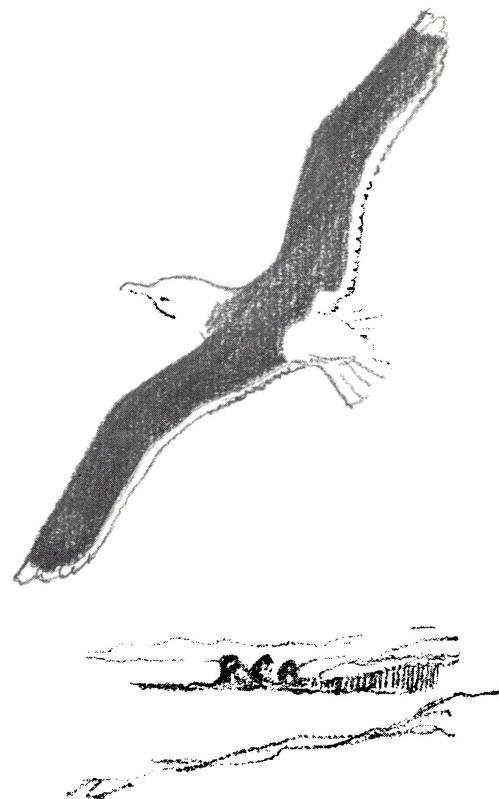
Kongensgavestien løber fra Haragervej i Kongensgavekvarteret i Helsingø til Nygade ved Haragergård.

(Kort 10)

Nr. 33. Skovstien. 580 m cykel- og gangsti

Skovstien løber fra Østergade i Helsingø langs Gribsskovbanen til Højbjerg Hegn.

(Kort 10 - 15)

Nr. 34. Byholmstien. 240 m cykel- og gangsti

Stien løber fra Byholmvej i Helsingø til Betulavej i Ammendrup.
(Kort 11 - 16)

Nr. 35. Højbjerg Hegn-stien. 240 m cykel- og gangsti

Stien løber fra Kildevej overfor Højbjergvej til Højbjerg Hegn.
I Højbjerg Hegn står en mindesten for Poul Svejstgrup (1848-1911), birkedommer i Helsingø 1906-11.
Ved Kæderupvej 200 m syd for Højbjerg trinbrædt ligger en langdysse.
(Kort 16)

Nr. 36. Højbjerg Orned-stien. 1360 m gangsti

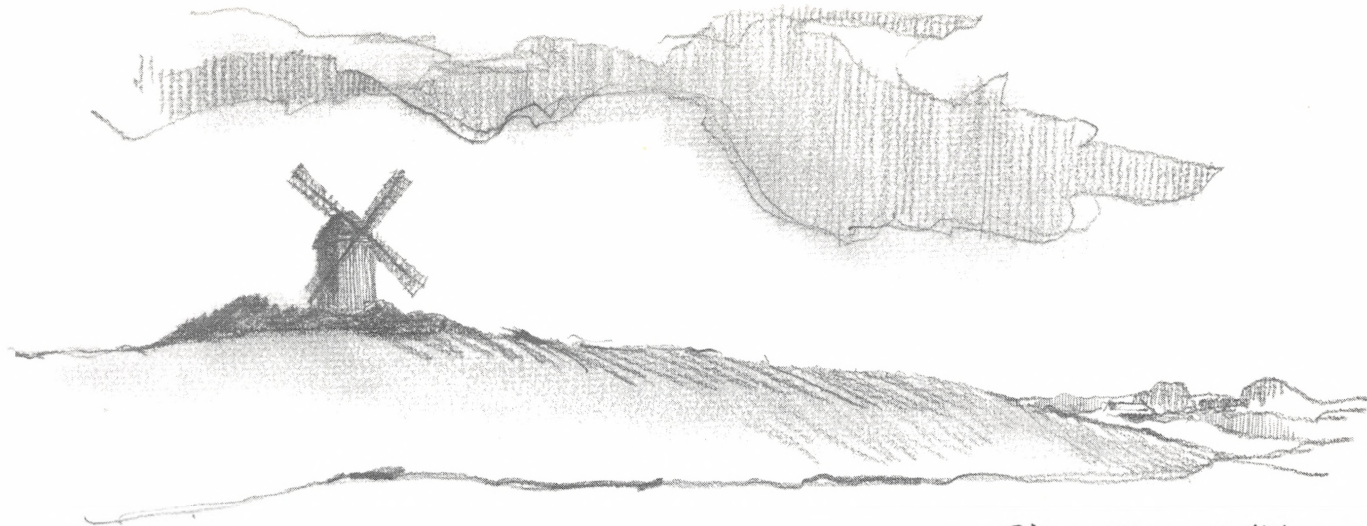
Ca. 250 m øst for Højbjergvej fører stien fra Kildevej i sydøstlig retning over Pølå til Solbjergvej på Højbjerg Orned.

På Lykkegårds mark vest for stien ligger en bakke, Flintebjerg, der julenat står på gloende pæle og samtidig rykker et skridt nærmere gården, der således er dømt til undergang!

Fra stien ses den fredede stubmølle, Pibemølle.

Det fortælles, at mølleren i vandmøllen lovede sin datter til den, der ville bygge ham en ny mølle på bakken. Det lykkedes også at finde en frier, der magtede opgaven. Han fik så pigen, og møllen blev kaldt pigemølle.

Et andet sagn fortæller følgende:

Under en voldsom pestepidemi døde alle undtagen møllerens 16-årige datter, som midlertidigt klarede mølleriet.

En mere troværdig overlevering antyder, at navnet Pibe Mølle kommer fra de træpiber, som førte vandet fra mølledammen under vejen til møllehjulet.

(Kort 16)

*Pibemølle ved Høbjerg
set mod nord-øst
Januar 1978*

Nr. 37. Hessemosestien. 400 m cykel- og gangsti

Hessemosestien løber fra den nordlige del af Råbjergvej til Ny Mårumvej ved Ørbæk bro.

(Kort 16)

Nr. 38. Bavnebakkestien. 225 m cykel- og gangsti

Bavnebakkestien løber fra Tinghusvej 200 m øst for Ny Mårumvej mod syd til Skovvej i Mårum by.

(Kort 18)

Nr. 39. Sleteltestien. 380 m cykel- og gangsti

Sletelte kirkesti, fra Græstedvej i Sletelte by til Valby Hegn.

I vestsiden af Valby Hegn ligger i række fra nord til syd 6 langdysser fra yngre stenalder. Flere af dem har to og tre gravkamre.

(Kort 15)

Nr. 40. Hemmingstrupstien. 340 m cykel- og gangsti

Stien løber fra Hemmingstrupvej ca. 180 m nordvest for Græstedvej til Valby Hegn.

(Kort 14)

Nr. 41. Valby Huse-stien. 1560 m cykel- og gangsti

Stien løber fra Vibelandsvej mod syd forbi Bremelandsgård ad Nørrevangsvej til Aggebovej øst for Valby by.

(Kort 14)

Nr. 42. Bannebjergstien. 1940 m cykel- og gangsti

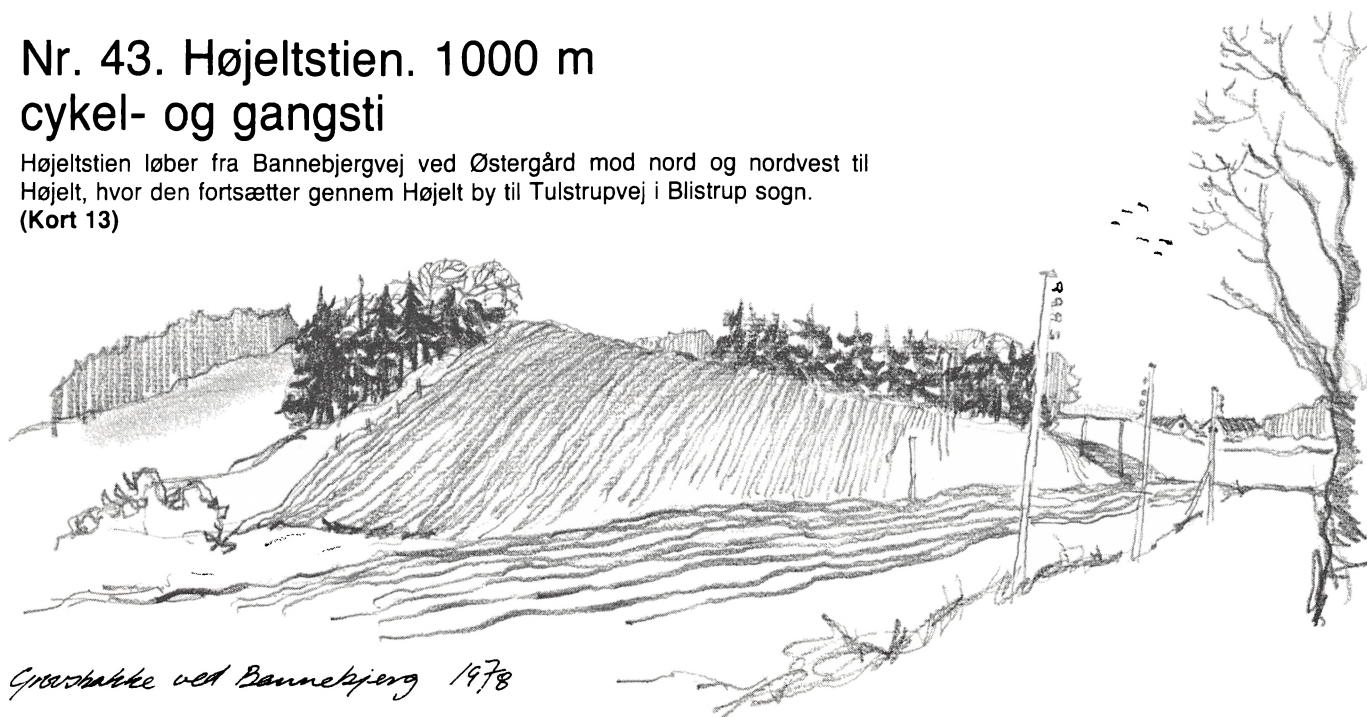
Stien løber fra Bannebjergvej ved den tidligere Bannebjerg skole mod syd over et mosedrag og videre over Valby Overdrev til Aggebovej ved den tidligere Valby skole. I Valby skoles forhave står en grundlovssten, og foran den tre mindre sten med navnene på Valby sogns faldne i Treårskrigen 1848-51.

(Kort 13 - 14)

Nr. 43. Højeltstien. 1000 m cykel- og gangsti

Højeltstien løber fra Bannebjergvej ved Østergård mod nord og nordvest til Højelt, hvor den fortsætter gennem Højelt by til Tulstrupvej i Blistrup sogn.

(Kort 13)

Grovslette ved Bannebjerg 1978

Toffekilden ved Tibirke

Nr. 101. Stien til oldtidsvejen i Tibirke Ellemose. 800 m cykel- og gangsti

Stien løber fra Bækkebrovej tæt syd for Sandagergård til oldtidsvejen ved Ellemose Å. Vejen blev fundet ved tørvegravning i 1943 og udgravet og inddæmmet i årene derefter.

Det er en 150 m lang og 3 m bred stenlagt vej med kantsten. Syd for og parallelt med vejen løber en fodgængersti med trædesten.

Vejen er dateret til yngre jernalder.

Stolpesætninger fra en anden ældre vej blev fundet tæt syd for og tildels under den bevarede. Endnu en stolpesat vej blev der fundet spor af lidt længere mod syd.

Langs vestsiden af Bækkebrovej fra vejen Øvrevænget og hen imod Tibirke kirke ligger under sandet resterne af Tibirkes 9 gårde, som i 1726 blev bestemt til at blive liggende for at hindre sandet mest muligt.

Omkring 1890 plantede man på stedet. Pludselig fik en spade gennem plantehullet og forsvandt. Spaden var faldet ned i bageovnen til en af de gamle gårde.

Overfor Toffegård rinder endnu i vejsiden Toffekilde. Her vandede Arnakkedkongen sine heste, når han tog på gæsteri hos de naboer, der havde deres troldbo i Ørby Bavn!

Kildens vand er iøvrigt fuldstændig rent og drikkeligt. Har en svag smag af okker.

Fra Øvrevænget og 5-600 m sydpå strækker sig et gammelt sandflugtsdige kaldet »Rumpen«. I dens indre skjuler sig et risgærde.

Navnet Tibirke tydes af nogle (formentlig fejlagtigt) som Birke omkring Ti's offersted.

Andre mener, at bordet »birk« er den gamle betegnelse for et retsområde (jvf. »Nordre og Søndre Birk«).

(Kort 6)

Nr. 102. Hovedsti nr. 1, Hillerød-Gilleleje, 26 km cykel- og gangsti

Stien går i Hillerød fra slotsparkens vestlige udkant gennem Gribskov, over Søborg sø, forbi Søborg slotsruin og langs Søborg kanal til Gilleleje jernbanestation. På et kortere stykke, ca. 300 m, passerer den gennem Helsing kommune, nemlig fra skovløberhuset Bakkehus til skoven nordøst for Kagerup jernbanestation.

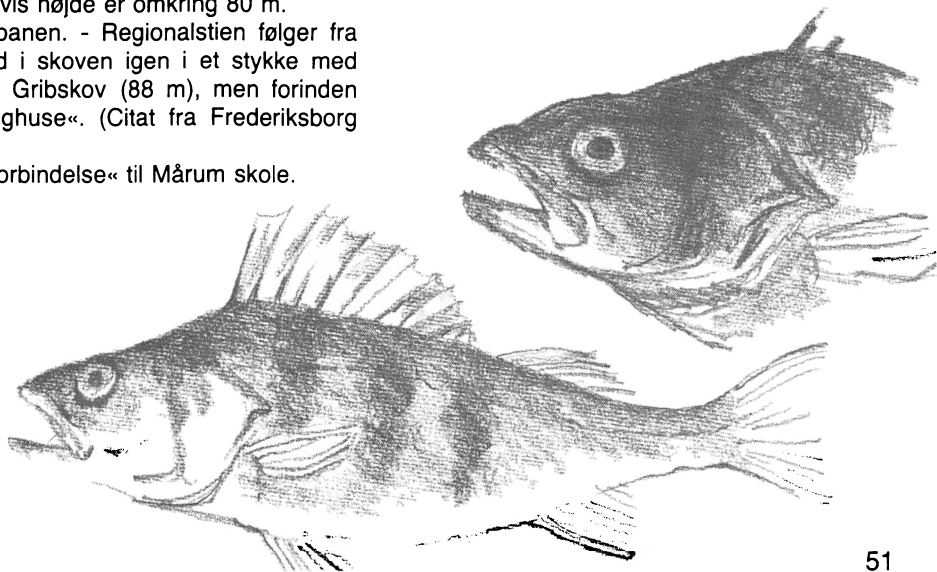
»Mellem Gadevang og Kagerup går stien i Strøgårdsvang tæt forbi Fruebjerget, hvis højde er 65 m, derpå gennem Tibberup Holme, hvor stien krydser den stærkt trafikerede Helsingvej - Pas på ved passage -

I nærheden ligger Grib Sø og Gribsøbakker, hvis højde er omkring 80 m.

Ved Kagerup station skærer stien Gribskovbanen. - Regionalstien følger fra Kagerup jernbanen mod Gilleleje og går ind i skoven igen i et stykke med retning mod Muldebjerg, det højeste punkt i Gribskov (88 m), men forinden drejer stien fra mod Mårum og Mårum Tinghuse«. (Citat fra Frederiksborg Amts stifortegnelse).

Ved skovfogedboligen anvendes en »skolestiforbindelse« til Mårum skole.

(Kort 18 - 19 - 20)

Nr. 103. Hovedsti nr. 2, Hillerød-Tisvildeleje, 15 km cykel- og gangsti

Den sydlige del af denne sti udgår fra den vestlige del af Hillerød og følger Pølå over grænsen til Helsingørskommune i den nordlige udkant af Ornedplantage og videre langs åen til sti nr. 36. I dette forløb indgår den indtil lidt syd for Kildevejen, hvor den senere føres mod vest gennem Højbjerg by, og vest for denne føres under Kildevejen. Derefter vil den enten ad Gl. Frederiksborgvej eller gennem Højbjerg Hegn og ad sti nr. 36 nå til Helsingørskommune.

Stien følger Pølåen ca. 6 km.

(Kort 16)

Udsigtsstien. 500 m privat gangsti

Fra Bækkebrovej, ca. 1 km syd for sti nr. 101, fører den indhegnede private sti mod nordvest gennem Tibirke bakker til højdepunktet kote 57, kaldet »Udsigten«.

Færdsel uden for stien er ikke tilladt.

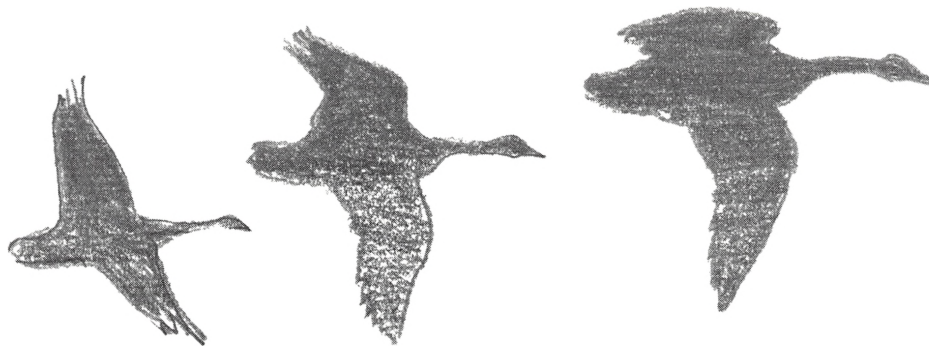
Opmærksomheden henledes på, at stien er privat og ikke optaget i kommunens stifortegnelse. Af samme årsag er stien ikke indtegnet på kortet.

Der er dog tilladelse til at færdes på stien under givne bestemmelser.

(Kort 6)

*Ravelstrømning fundet
ved Tibirke bakker*

Fremtiden

Det er i dag muligt at færdes ad stier og svagt trafikerede bi- mark- og skovveje fra Hillerød til Gilleleje. Snart også fra Hillerød til Helsingør - og senere videre til Tisvildeleje.

Om få år er stiforbindelsen Arresøen rundt formentlig en realitet.

Så vidt Frederiksborg amtskommunes planer.

I dag kan man ad stier komme fra Arresø v. Annisse til idrætshaller og svømmehal ved Boager.

Om få år fra Pølåen over Højbjerg og gennem stier, tunneler og fortove til Valby Hegn.

Lidt længere ude i fremtiden fra Helsingør by over Skærød til Ramløse og Arresø rundt.

Måske bliver der interesse for at genåbne gamle, glemte stier og derved føje en lang række til de mange naturstier, der ved antal og beliggenhed er enestående i landet.

Måtte en kommende udgave af dette stihefte blive suppleret med mange nye stiforbindelser - gerne ved henvendelse fra brugerne.

Litteraturliste

01.746

Frederiksborg Amt i litteraturen. En bibliografi udarbejdet af Anders Uhrskov. Gyldendal 1946.

39

Uhrskov, Anders: Nordsjællandsk landsbyliv i ældre tid på grundlag af forhenværende folketingsmand Lars Larsens beretninger. Årbog for Historisk Samfund for Frederiksborg Amt, 1918.

46.4 Frederiksborg Amt

Frederiksborg Amtskommune. Teknisk Forvaltning.

Sänger, Otto: Oversigt over stiarbejder i Frederiksborg Amtskommune 1975.

46.4 Frederiksborg Amt

Bogen om Frederiksborg Amt. Jørgensen Andersen Forlag, 1969.

46.4 Helsingø

Nielsen N. Th.: Helsingebogen. Hillerød 1945 og 1973.

46.4 Holbo Herred

Olsen, Gunnar: Kronborg Vestre Birk. Rosenkilde og Bagger 1961.

46.4 Tibirke Bakker

Gelsted, Otto: Tibirke Bakker. Med tegninger af Ib Andersen. Arthur Jensens Forlag, 1941 og Nyt Nordisk Forlag. Arnold Busck, 1976.

46.4 Tibirke Ellemose

Kunwald, Georg: Oldtidsvejen over Tibirke Ellemose.

Fra Nationalmuseets Arbejdsmark. 1944. Side 79 - 87.

46.4 Tisvilde

Olrik, Hans: Tisvilde og omegn. Historisk oversigt og praktisk vejledning, Hagerups Forlag, 1920.

46.4 Tisvilde

Seedorff Pedersen, Hans Hartvig: Tisvilde - Bogen. Fører over Tisvilde og Tibirke. V. Pios Boghandel. Poul Branner, 1927.

55.3

Brüel, J.: Sandflugten i Nordsjælland. Gyldendal, 1917

55.6

Milthers, V.: Nordsjællands geologi. (Danmarks Geologiske Undersøgelser, 1935. V række nr. 3). Reitzel, 1935.

65.841

Thomassen, P.: Gribskovbanen. 1880 - 1924. (Dansk Jernbaneklub nr. 27). 1970.

65.841

Thomassen, P.: Tisvildebanen. 1924 - 18. juli - 1974. Eget forlag, 1974.

71.86

De danske kirker. Nordsjælland. bd. 3. G.E.C. Gads Forlag, 1970.

Ansøgning om Helsing kald. Taksigelsen for samme kald. Begge affattet på vers af Jørgen Friis, hvis kaldsbrev til Helsing og Valby menigheder blev udskrevet 1. januar 1719.

»Morskabslæsning for den danske Almue« 1839 side 446.

99.4

Andreasen, Andreas: En gammel håndværkers levnedbeskrivelse. Fortalt af ham selv 1906.

Skønlitteratur:

Nordkil, Gerorg: Sandet flyger om Asserbo. Funkis Forlag, 1936.

Nygaard, Frederik og Gudrun Mejse: Jeg ser en skov der grønnes. Korchs Forlag, 1947.

Yderligere oplysninger ved henvendelse på Helsing Bibliotek eller filialbibliotekerne, Helsing kommune.

Stier i Helsingø kommune

Redaktion:

Ejnar Larsen (Lokalhist. Arkiv)

Ruth Svensson (Naturfr. foren.)

Helmer Pedersen (Fælleslærerrådet)

Finn Lindhard, skoledirektør (ansvarshavende)

Illustrationer & lay out:

Peter Blay

Tryk:

Frederiksborg Amts Avis Bogtrykkeri

Oplag: 1000 ex (2. udgave)

November 1978

Udarbejdelsen af kortmaterialet er sket i samarbejde med Teknisk forvaltning, Helsingø kommune

Teknisk forvaltning, Fr.borg amtskommune samt

Geodætisk Institut

20 Udsnit af GI-kort 4 cm, »1514 I SV«, »1514 II NV«, »1514 III NØ«, »1514 IV SØ« 1:25.000, samt »Danmark 1:200.000 Færdselskort«

På de angivne udsnit er anført stiforløb. De enkelte udsnit er gengivet med Geodætisk Instituts tilladelse (A. 363/77)

7 Temainformation
for Helsingørskommunes
skolevæsen